№ 43. Treschdeen, 22. Oktobrî. 1897.

Isnahk weenreis nedelâ.

Makfâ, Jelgawâ sanemot: par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Makfâ, pahr pastu peesuhtot: par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekspedizija: Jelgawâ, J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihseru eelâ № 22.

Redakzijas adrese: Jelgawâ, Salajâ eelâ № 2.

Latweeschu Awises.

Sludinajumus nem preti: Jelgawâ, Steffenhagena un dehla drukatawas kantorî, Kangihseru eelâ № 22; Rihgâ: Hoerschelmana kga grahm. bodê, Wehweru eelâ № 6 un J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Eeksch-Rihgas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Makfa par sludinajumeem: 8 kap. par sihku rakstu rindinu, preeksch-pusê 20 kap.; pahrtulkoschana is swe-schahm walodahm par brihwu.

„Latw. Aw." war apstellet:
Jelgawâ: J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihseru eelâ № 22. — **Leepajâ:** Emila Voegedinga grahm. bodê, pee tirgus platscha; Sihmana Ruhjes gr. bodê, Jaun-Leepajâ, Bahnuscha eelâ № 36 un pee M. Petersona. — **Bauskâ:** Ed. Drengera k. bodê. — **Tukumâ:** J. Birsgala kga grahm. pahrd. — **Talsôs:** H. Towa k. grahm. bodê. — **Kuldigâ:** Ferd. Besthorna k. grahm. bodê. — **Wentspilî:** Th. G. Antmana k. grahm. bodê. — **Dobelê:** J. Dawidofska k. un E. Baldrina k. bodês. —

76. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apstellet:
Saldû: Fr. Kruhmina k. grahm. bodê un pee A. A. Ringait-Wehjsch. — **Rihgâ:** W. F. Häckera drukatawâ, Palejas eelâ № 3; Hoerschelmana k. grahm. bodê, Wehweru eelâ № 6; J. E. C. Kapteina k. grahm. bodê, Eeksch-Rihgas Leelajâ Kehninu eelâ № 10. — **Eeksch- un ahrsemê:** Rudolfa Moffes k. wisâs ekspedizijâs. — **Walmeerâ:** Trey'a k. grahm. bodê. — **Walkâ:** M. Rudolfa kga grahm. bodê. — **Bes tam: pee zeen. mahzitajeem** — tiklab **Widsemê,** kâ ari **Kursemê.**

Rigas neredsigo skolas pirmee diwidesmitpeezi gadi.

Sem schahda nosaukuma isnahkusi Wahzu walodâ grahmatina, kurâ sihki aprakstita augschâ minetahs skolas darbiba dewidesmitpeezu gadu laikâ. Lai preeksch schahs skolas swehtigas darboschanahs ari tahlakâs aprindâs modinatu interesi, tad tê saweem lasitajeem pasneedsam schahdas sinas.

Kâ Rigas neredsigo skolas dibinaschanas aiskustinataja minama mahjskolotaja Ida von Walentinowitsch jaunkundse, kura, wehledamahs tapt par neredsigo skolotaju Rigâ, 1870. gadâ greesahs pee pasihstamâ azuahrsta Dr. Waldhauera, kursch tolaik bija Reimersa azuahrstetawas direktors, ar luhgumu dehl padoma, kâ winai buhtu eespehjams sawu wehleschanos ispildit. Dr. Waldhauers aisrahdija us leelajeem gruhtumeem, kuri pee skolas dibinaschanas buhs japahrspehj, tomehr apsolijahs scho leetu pehz eespehjas weizinat.

Pateizotees Dr. Waldhauera, toreisejâ generalgubernatora knasa Bagrationa un zitu kungu puhlineem, isdewahs sadabut tikdaudz naudas, ka von Walentinowitsch jaunkundsei ar sawu mahti 1871. g. wasarâ bija eespehjams dotees us Karalautschu neredsigo mahzibas eestahdi un eepasihtees ar neredsigo mahzischanas metodi.

von Walentinowitsch jaunkundsei Rigâ pahrnahkot, Dr. Waldhauers greesahs pee literariski-praktiskahs pilsonu sabeedribas ar luhgumu, lai sabeedriba von Walentinowitsch jaunkundsei sneegtu pabalstu preeksch telpu noihreschanas, un sabeedriba, luhgumu paklausidama, atwehleja 150 rbl., wispirms preeksch weena gada.

Telpas tika noihretas Ahgenskalnôs Pulkstenu eelâ № 7 un 1872. gada 21. Februarî von Walentinowitsch jaunkundse neredsigo skolu atwehra, wispirms tikai ar 2 audsekneem.

1874. gada 12. Maijâ Dr. Waldhauera dsihwoklî audsekņus pirmo reisi atklahti pahrbaudija un pahrbaudijums isdewahs loti teizami. — Pilsonu sabeedriba skolu lihdschim gan bija pabalstijusi, bet lai skolai us preekschu buhtu droschs pamats, tad nupat minetâ gada Oktobrî Dr. Waldhauers pilsonu sabeedribai eesneedsa neredsigu isglihtoschanas beedribas statutu projektu, kuru sabeedriba nodewa sewischkas komisijas pahrbaudischanai, un komisija jau 29. Nowembrî pilnai sapulzei lika preekschâ isstrahdatus „Baltijas neredsigo isglihtoschanas beedribas" statutus, kuri, ar ne-eewehrojameem pahrgrosijumeem, tika peenemti. Nu tikai wajadseja gahdat par statutu apstiprinaschanu, bet tas negahja tik ahtri, kâ wehlejahs, un skolai wajadseja mehginat tàpat usturetees no labprahtigahm dahwanahm. Beidsot us normalstatutu pamata tika isgatawots jauns statutu projekts un jaundibinajamâ beedriba nosaukta par „Beedriba preeksch neredsigu un wahjredsigu isglihtoschanas Rigas neredsigo institutâ." Schos statutus tad ari eekschleetu ministris 1877. gada 14. Maijâ bija apstiprinajis. 1878. gada 18. Maijâ jaundibinatai beedribai bija pilna sapulze, kura iswehleja direkziju, un direkzija par sawu preekschneeku eewehleja Dr. Waldhaueri.

Jaunahs beedribas waldes usdewumi nebija nekahdi weeglee. Skolas lihdschinejahs telpas, Pulkstena eelâ, bija wisai nepeeteekoschas un tadehl pirmais un swarigakais jautajums bija, kur sadabut noderigas telpas. Bet jau ta pascha gada Septembra mehnesî beedribai laimejahs Meera eelâ par 11,500 rbl. nopirkt 800 kwadratasis leelu gruntsgabalu ar trim noderigahm ehkahm un pehz wajadsigo pahrbuhwes darbu isdarischanas neredsigo skola 1879. gada rudenî tika pahrzelta us beedribas jaunceguhto ihpaschumu.

Audsekņu skaitlim peeaugot, bija japawairo ari mahzibas spehki. Kâ tahdi buhtu minami senakais kurlmehmo skolotajs Freijs un rokas darbu skolotaja Lutzing jaunkundse. Bet kad bija notikuschas kahdas eekschejas schkelschanahs, tad Lutzing jaunkundse atstahja sawu weetu un 1882. gada pawasarâ ari skolotajs Freijs tika atlaists. Pehz ilgakas mekleschanas waldei 1882. g. beigâs laimejahs eeguht jaunu, sinisku isglihtotu mahzibas spehku Oskara Nothnageła kunga personâ is Hamburgas. Schis waldes solis jaapsihmê par reti laimigu, jo Nothnageła kungs wehl schodeen ir neredsigo eestahdes preekschneeks, no wiseem zeenits un mihlets.

1884. gada Aprila mehnesî walde dabuja dsirdet, ka Karoline Pychlau kundse, eewehrodama sawa nelaika laulata drauga wehleschanos, esot ar meeru, ka winas muischina pee Strasdu muischas, dewinas werstis no Rigas, teek panemta leetoschanâ no kahdas labdarigas eestahdes. Pahrleezinajusees, ka leelaks un weseligakâ apgabalâ atronoschees ihpaschums neredsigo eestahdei buhtu tikai par swehtibu, walde greesahs pee Pychlau kundses ar luhgumu, lai muischinu atdod neredsigo eestahdei leetoschanâ. Labdarigâ kundse paklausija neween scho luhgumu, bet wehl preeksch jauno telpu eerihkoschanas dahwinaja 3500 rbl. — 1884. gada 28. Septembrî jau skola tika pahrzelta us Strasdu muischu, kura tik ilgi paleek neredsigo beedribas ihpaschums, kamehr tur atrodahs neredsigo eestahde. Wezo ihpaschumu Meera eelâ beedribai isdewahs pahrdot gandrihs par pirkschanas zenu.

Beeschi nahza preekschâ, ka eestahdê wehlejahs eestahtees peeauguschi neredsigee, kurus pehz statuteem naw brihw usnemt, un nereti tàpat ari eestahdes kursu beiguschi audsekni, sewischki seeweeschu dsimuma, kureem nelaimejahs isleetot eeguhtahs sinaschanas un nopelnit usturu, kalab direkzija atsina, ka buhtu wajadsigs dibinat neredsigo patwersmi. Zentigais skolas waditajs Nothnageła kungs 1890. gadâ awisês islaida luhgumu dehl labprahtigahm dahwanahm preeksch neredsigo patwersmes dibinaschanas. Lihdz minetâ gada beigahm tahdu dahwanu nesanahza wairak, kâ tikai 300 rbl., bet pirmais solis tatschu bija sperts.

Neredsigo patwersmes leeta it sewischki tika sekmigi weizinata zaur Nothnageła kunga „Neredsigo eestahdes dahmu pulzinu", kura noluhks ir naudas lasischana preeksch neredsigo patwersmes buhwes un ustureschanas. Schim dahmu pulzinam ir ari sarupulzini schahdâs pilsehtâs: Jelgawâ, Leepajâ, Zehsis, Walmeerâ, Walkâ, Jurjewâ un Pernawâ, un pulzina seschu gadu darbibas laikâ ir eenahkuschi wairak nekâ 16,000 rbl., no kureem waldes leetoschanai tika nodoti pahrak par 13,000 rbl.

1892. gadâ preeksch neredsigo patwersmes buhwes jau bija kahdi 14,500 rbl. Preeksch buhwes wajadseja 12,800 rbl., tà ka preeksch mahjas eekschejahs eerihkoschanas wehl atlikahs 1700 rbl. Bet schi summa preeksch wisahm wajadsibahm bija nepeeteekoscha, kadehl direkzija greesahs ar luhgumu pee Widsemes landrahtu kolegijas, lai ta neredsigo patwersmi pabalstitu. Landrahtu kolegija luhgumu laipni eewehroja un atwehleja kahdu daku no slehgtahs Behrsones gimnasijas inwentara, tà ka neredsigo patwersmi 1893. gada 10. Maijâ wareja atwehrt.

Pehz statuteem beedribai ir atkauts dibinat ari saru-beedribas Widsemê un Kursemê un tahdas ir dibinatas: Jelgawâ, Kuldigâ, Zehsis, Pernawâ, Jurjewâ, Wilandê, wehlak Leepajâ, Walkâ un Walmeerâ un beidsamâ laikâ ari Talsôs. Saru-beedribu beedru skaitlis ir 300—400 un eenahkumi no saru-beedribahm no 1500—1800 rbl. par gadu.

Lai gan beedribai ir norakstits 15,000 rbl. leels kapitals, kura prozentus drihkstehs sahkt leetot tikai pehz tam, kad tas zaur prozentu-prozenteem buhs peeaudsis us 50,000 rbl. un lai gan beidsamôs peezpadsmit lihdz astonpadsmit gadôs beedribai dahwanu ir eenahzis lihdz 20,000 rbl., tad tomehr winai wehl weenumehr ir jazihnahs ar gruhtumeem materialâ sinâ. Bet pee wisa ta wina tomehr nesaudê zeribu us labaku nahkamibu; Deews, kas winu lihdschim schehligi zaur wisahm gruhtibahm iswadijis, palihdsehs ari tahlak.

1895. gada 5. Maijâ neredsigo skolu ar apmeklejumu pagodinaja 36 mahzitaji, kuri eestahdi un tahs eerihkojumu apluhkoja, un to gan buhs atstahjuschi pahrleezinati, ka neredsigo leeta wisadâ sinâ japabalsta.

Neredsigo eestahdê no 1883. lihdz 1896. un neredsigo patwersmê no 1893. lihdz 1896. gadam ir isgatawoti: 133,825 birstes, 3872 kurwji un 1145 kahju slaukamee un bes tam ir eepihti 239 krehsli, pawisam kopâ par gandrihs 80,000 rbl. Isstrahdajumi teek pahrdoti sewischkâ pahrdotawâ Kaufeelâ, Rigâ. Janoschehlo tikai tas, ka raschots teek wairak, nekâ war pahrdot un ka strahdneeki tikko war dabut darba algu, un isstrahdajumôs eegulditais kapitals gadu no gada peeaug, bes ka nestu kahdus augkus.

Beidsot peeminams, ka sawâ diwidesmitpeezu gadu pastahweschanas laikâ neredsigo skolâ skolas- un teknisku isglihtibu baudijuschi 91 neredsigs behrns un neredsigo patwersmê no 1893. gada Maija lihdz 1897. gada Martam usnemti 36 audsekni.

No ahrsemehm.

No **Wahzijas** nahk atkal wehstis, ka drihsumâ sagaidama walstskanzlera firsta Hohenlohes atkahpschanahs no amata. Tahdas walodas gan jau daudzreis isplatitas un wehlak israhdijuschahs par tukschahm, bet schoreis leekahs, ka tahm ir saws pamats. Walstskanzleris preeksch pusotra gada walsts-saeimai apsolija pahrlabojumus kara-teesu leetâs un sahka pee laika par to ruhpetees, ka waretu sawu solijumu ispildit. Tê nu winam stahjahs zelâ ihpaschi keisara kara-kabinets, us kura pusi turahs ari pats keisars. Jaunakajâ laikâ nu wehl Hohenlohes nodomeem raduschees jauni schkehrschki no Bawarijas puses, kura wispahr sahkusi isturetees loti stuhrgalwigi un tà ari schini jautajumâ par kara-teesu pahrlaboschanu nule isskaidrojusi, ka wina tê gribot eewehrot sawas ihpaschas teesibas. Walstskanzleris esot ari mehginajis peerunat Badenes leelherzogu, lai tas palihdsetu lozit keisara Wilhelma prahtu par labu kara-teesu reformai, bet ari schê winsch neka nepanahzis. Tadehl firsts Hohenlohe, redsedams, ka winsch sawu solijumu newarehs ispildit, esot atluhdsees no walstskanzlera amata un nahkoschâs deenâs esot gaidams keisara isschkirschanas wahrds. Keisars esot patlaban nobrauzis us grahfa Eulenburga dsimtsmuischu Lieben-

Paspahrnê.

Indija.

(Beigums.)

Israhdijahs, ka augschâ minetais muhsu zeeminsch naw nekas zits, kâ weens no tik daudz daudzinateem Indeeschu sakireem, kuri usjautrina publiku ar saweem mahkslas- un burwibas darbeem un pahrteek no neleela „bakschischa", kuru teem pasneedz. Pee ta weena waretu ari minet, ka wini nodarbojahs ar tà faukto briku tschuhsku kerschanu, kuru Indijâ leels pulks. Schee kustoni paslehpjahs pa deenu kahdâs nekahdâs schkirbâs un gruweschôs, bet naktij tuwojotees wini dodahs us laupijumu. Laudis nedrihkst wakarôs waj nakti nekur bes uguns rahditees. Pat dsihwoklôs tee leenot eekschâ. —

Loti interesanti redset schos kailos Indijas dehlus, schos „mahkfleneekus", kuri deenâ nesin, kur tee nakti sawu galwu noliks. Un zik mas rihku teem preeksch sawahm burwibahm! Wisa winu „eerikte" sastahw no sominas, kura pildita ar lupatu kamoleem, ar kurwischeem, kureem zauri dibini un ar daschadeem bambusa kozineem. Kas teem pa „israhdes" laiku wehl wajadsigs, to tee nem no publikas. Zik pahraki isskatahs schee zilweki par muhsu „burwju mahkfleneekeem", kuru preekschâ sakrautas tik daudz un daschadas leetas un leetinas, lai publiku apmahnitu, kâ peemehram galdi un skapji, kastites un lahdites. Bes tam wini ari kerahs pee garu garahm jozigahm sarunahm, lai atwilktu nost publikas wehribu un usmanibu. Wisa scho melno deenwidus saules dehlu runa ir: „on, tu, tri!" un — luhk no masâ kurwischa, kuru tas azumirkli eepreeksch zilaja mums preeksch azim, winsch welk ahrâ weenu balodi pehz otra un bahsch sawâ somâ. Bes tam tee aisrij muhsu preekschâ leelu skaitu lupatu, kamolu un welk tos ahrâ gan is weenas, gan is otras meesas dalas. Sewischki minams buhtu weena schahda Indijas mahkfleneeka darbs: winsch panem no kuga pawahra wistas olu un kurâ weetâ winsch to pee gihmja ari nepeeleek — ola karajahs kâ peesalufe. Wisi domaja, ka ola nosmehreta ar stipru lihmi; tatschu apluhkojot newar neka manit, bet — lihp gan pee ausim, gan pee deguna. — — —

Tizibas starpiba starp Indijas triju tizibu peederigajeem parahdahs wisdsihwaki winu mironu apglabaschanas zeremonijâs. Muhameda- (Turku-) tizigee leek sawus mironus sahrkâ, Indusi tos sadedsina. Sewischki tagad, mehra laikâ war redset, kâ wini wisus pa deenu nomirušchos sawed leelâ, ar sehtu aptaistâ, tà fauktâ dedsinaschanas plazi, kur tos sakrauj waj nu us wispahreja, waj us sawa pascha sahrta, kuram wakarâ peelaisch uguni klaht. Tà ka „dedsinatawa" naw tahlu no krastmales, tad no kuga wareja redset katru nakti scho mironu dedsinaschanu: leelâ, augstâ, no gaischas uguns apsihdetâ sehta isskatijahs tumsâ gluschi kâ milsiga uguns fabrika. Tà tas eet katru nakti. Bombejâ braminu daudz un mehris laupa katru deenu sawu teesu. Kamehr pee mums bagatneeki isdod loti daudz naudas, sawus mirušchos apbedot, gan preeksch sahrka, lihku rateem, wainageem, krusteem u. t. t., tamehr winu bagatneekeem bramineem ne-atleek nekas zits, kâ — kraut sahrtu is dahrga, jo dahrga sandalu koka. . . .

Kâ sinams, tad pee schihs braminu tizibas wihra atraiknei wajadsigs wisadâ sinâ wihra meesahm lihdsi sadedsinatees. War gan domat, kahdi skati schê nenoteek! Gan schihm atraiknehm peeschkir winu pehdejâs deenâs leelu godu, gan tahs pawada us sadedsinaschanas weetu ar neaprakstamu gresnumu, gan winu tiziba tahm apsola par schahdu leelu laulata drauga ustizibu ne-issakamus paradises preekus, bet — arweenu atgadahs, ka meesahm degot atmostahs ar waru apspeestais dsihwibas preeks un nelaimigahs, noschehlojamahs seeweetes lez no sahrta semê, kur tahs sagaida preesteru dakschas un gruhsch bes schehlastibas leesmâs atpakal. Angłu waldiba gan scho breesmigo eerasumu isnihzinaja tanis weetâs, kuras tai peeder, bet semes widû, patstahwigo zilschu starpâ schis tizibas preekschrakstis teek wehl arween ispildits. —

Daudz zitadaka Parsu tizibas peederigo mironu apbedischana. Netahku no Bombejas us labi prahwa pakalnina uszelts beesa apaksch muhra tornis. Gar wina seenahm wed eeslihpas trepes augschup. Tikko mironi atnes wiszaur balti gehrbuschees nesefi torna tuwumâ, to tur sagaida sewischki preesteri-apbeditaji, usnes us torna muhreem un usgruhsch tad us dselsu restim, kas saweeno muhra augschgalus. Tikko nesefi atkahpjahs, kad jau ari simteem ehrgłu, tà faukto maitas-ehrgłu klaht un kampj ar saweem lihkeem knahbjeem mirušchâ meesas . . . Mas minutês wisi mihkstumi no-ehsti. Kad reebigee ehrgli peerijuschees, eeronahs ari ziti, masaki putni, kraukli, wahrnas u. t. t. Tee tà apstrahdâ mironi, ka paleek kauli ween, kuri beidsot sakriht zaur restehm torna eekschpusê, milsigâ „kaulu-kambari". — Schahda apbedischana esot pee Parseem tadehl zehlusees, ka wini tur semi par swehtu, lai lautu tur meesahm truhdet. Tas pats ir ari ar uguni — ari ta ir par swehtu, lai winâ lihkus sadedsinatu. Tadehl, kur ween Parsi dsihwo, tur ari atrodahs tà fauktee „klusee torni". Un pateesi, klusums walda scho tornu apkahrtnê, jo pee apbedischanas zeremonijas neweenam naw brihw runat, tik reebigo ehrgłu un kraukłu karkschkeschana, winu spahrnu plewinaschana un silto wehju schalkschana zaur palmu koku galotnehm trauzê scho nahwes namu apkahrtnes klusumu. —

Tà ka Bombeja ir ihstâ tirdsneezibas widutaja starp bagato milsu Indiju un Eiropu, tad tê atrodami wiswisadu Indijas daschado tautu peederigee. Tur soko lepni pa eelu deenwidu tirgotajs sawâ bagati ar seltu isschuhtâ kaftanâ (garâ swahrkâ), tur atkal redsam sehschot gresnâ ekipaschâ Himalaja kalnaju apdsihwotaju sawâ spihdoschâ kaschmiras apgehrbâ. Azis apschib usskatot daschados brauzejus un daschados kahjeneekus, kuri eet raibu raibâ wirknê mums garam. Tiklihdz ka gribetu apskatit weenu zilweku tuwak, kad jau tawu wehribu saista atkal otris, wehl raibaks, wehl sawadaks, wehl interesantaks! — Tur peemehram sehsch raibôs ratôs „jauns pahritis": winsch 18, wina 14 gadu wezi. Wini skatahs weens us otru un smejahs, ka tik daudz lauschu apluhko winu kahsos, jo, luhk, rateem papreekschu eet deedami un lehkdami leels pulks prezeneeku un kahju weesu, kamehr ratu pakalâ musikanti spehlê us saweem ehrmoteem rihkeem un sit sawas leelahs bungas tik dikti, ka waj austs ja-aisbahsch. Un luhk, turpat aisschihm preeka skanahm stahw wesela rinda isdilušchu sakiru ar sajaukteem mateem un pinkainahm bahrsdahm, kuri dobjâ balsî atgahdina, ka mums wiseem jamirst un ka wini eewehl sawas aisluhgschanas, zaur kurahm mirstigo meesu nemirstigâ dwehsele warot zeret eetikt pa paradises durwju schkirbinu pee ne-aprakstama preeka . . . Winu dobjâ, druhmâ balss atron atbalsu zilweku sirdîs, sewischki wehl tagad, mehra laikôs, kur neweens naw droschs, ka tas wehl rihtu wesels sagaidihs: weens pehz otra isskreen no apkahrtejahm mahjahm no nahwes bailigee lautini un pilda sakiru somas ar daschdaschadahm dahwanahm. Turpat atkal us eelas stuhra noskatahs us scho sakiru rihkoschanos baltâs drehbês gehrbees sirms Parsu (uguns peeluhdseju) preesteris. Tas wihpsnâ ween un stahsta swinigi un paschapsinigi ap winu sagahjuscheem laudim, ka ja kas war zilweka meesu un dwehseli schinis breesmu laikôs glahbt, tad ta ir wina tiziba . . . Tê us reis laudis satruhkstahs, muhk us eelas malahm — us stalta sirga atauleksch polizists un nolasa kahdu pasinojumu. Turpat, netahku, sehsch ari rinda Kineeschu un peedahwâ sawus mahkfligi pihtus kurwischus, winu dselteni pelekee gihmji atspihd platôs smaidôs, kad tee eerauga pa eelu ejam Indeeti, weenigi tik Adama apgehrbâ tehrptu, t. i. pawisam kailu. Netahku redsam, turpat us eelas stuhra, wezu seeweeti ais leela kurwja stahwam, ari pawisam pliku. Wina wihsta salâs lapâs baltus mahlus ar mustkata reeksteem samaisitus. Indusi pehrk schos mahlus preeksch koschlaschanas. Lai gan no tam schokki paleek tik sarkani, it kâ kad zilweks buhtu asinis dsehris, tad tatschu tas Indusus nebuht netrauzê, jo zaur to, pehz winu domahm gihmis paleekot daudz jaukaks. Bet mums, Eiropeescheem, schahdus mahlu gremotajus usskatot nudeen isleekahs, it kâ wini gribetu mums kost meesâ . . .

Scho raibo celu puhli papildina leels skaits daschdaschadu sihktirgotaju. Weens no teem nehsâ us galwas leelu skaitu buhrkinu ar raibu raibeem Malajas pusfalas putneem, otrs staigâ apkahrt tihgera ahdâs eetinees, kuras pahrdod pat masakâs dakâs, zitam atkal sakrauta wirs galwas leela kaudse zepuru is Madrafas, kuras tas nem pa weenai semê un rahda pirzejam, slawedams, nostahstidams . . . Un tà tas eet no agra rihta lihdz wehlam wakaram: kust gan kahjas, gan mehle, lihdz wehlâ nakti peekuhst schee abi diwi meesas lozekli.

Waretu daudz wehl rakstit par Indijas pilsehtu eelu dsihwi, bet ruhmes truhkuma dehl minesim tikai ihsi, ka tur neredz weena kustona, kursch wisâ pasaulê pasihstams un ar Indijas wahrdu saistits — proti: elefantu. Un kadehl gan ne? Nu, lepno Angłu sirgi baidotees daschreis no scheem gudrajeem kustoneem, tadehl winu leetoschana aisleegta, ko swescheneeks tikai noschehlo. Bet par to scho dsihwneeku tehlus war redset zitur un leelifkâ, waldsinoschâ weidâ: Bombejas ostas galâ pazelahs augsta klinschu fala, kuras augscheenê izsirsta preeksch gadu tuhkstoscheem Indusu pagoda (swehtniza). Wispirms kahpjam pa izsirsteem kahpeeneem augschup, tad eeraugam paschâ augschâ, falas otrâ galâ milsu elefantus (filonus) klintis izsirstus, kuri nes us saweem kameescheem wesełu rindu swehtnizas telpu! Zik leelifka eedoma, zik leelifks darbs to pastrahdajot un wehl toreis, kur bija jastrahdâ ar wisweenkahrschakeem lihdsekleem, kur nepasina ne maschinu, ne sprahgstoschu weelu, pat ne tehrauda . . . Tikpat leelifku eespaidu atstahj ari Eloras milsu swehtnizas buhwes, no kurahm droschi jadomâ, ka tahs buhwetas gadu-simteneem ilgi! —

Ja, Indija ir brihnuma seme! Daba schê tik bagata, ka ja tik nahk leetus ihstâ laikâ, tad milsu druwas wilnot wilno no rihseem, maisa, kweescheem, kukurusas un ziteem stahdeem. Un kas tas swarigakais — eedsihwotaji tik peetizigi, tik pazeetigi. Teem wajadsigs aprihnojami mas preeksch deenischka ustura.

bergu, kur preeksch trim gadeem nolemta grahfa Caprivi atlaischana. No tam tad nu daschi wehro, ka ari schoreis tur notikschot swarigà isschkirschana. Par Hohenlohes pehznahzeju laikraksti apsihmè grahfu Waldersee. —

Austrijas parlamentà eet arweenu trakati. Tautas weetneeku presidents Kathreins nule atkahpees no amata, skaidra eemesla neminedams. Draugeem pretim winsch esot isrunajees, ka winsch ne-esot meerà ar grahfa Badeni politiku un, pats Wahzeetis buhdams, newarot zeest, ka waldiba darot Wahzeescheem tik daudſ pahrestibu. Kà pa Austreeschu walsts wihru sapulzehm eet, to gaischi rahda kahds sinojums, kas 29. (17.) Oktobrî Kreewu awisei „Nowosti" pa telegrafu peenahzis. Tas skan: „Wakarejà walsts-padomes sehde sahkahs pulksten 7 wakarà un naw beigusehs wehl lihdſ schim brihdim, pulkst. 4 55 min. pehz pusdeenas. Schi sawa ilguma dehl walsts-padomê wehl nepeedsihwotà sehde sazel leelisku ustraukumu. Wahzu partijas lozeklim Lecheram bij atkauts wahrds par islihgumu ar Ungariju, kas stahweja deenas kahrtibà. Winsch eesahka sawu runu 8½ wakarà, runaja wisu zauru nakti un beidſa tikai schoriht pulksten 8¾. Pa garahs runas laiku opozizija (waldibas pretineeku partija) wairak reises no presidenta pagehrcja, lai tas sehdi pahrtrauz, ka runatajs, norakstitaji un sulaini waretu atpuhstees un sahli waretu iswehdinat. Walsts aisstahwji swilpa, dausija uſ pultehm, lamajahs par presidentu, ministreem, Pokeem u. t. t. Preekschsehdetaji Abrahamowitschs un Kramarzs ik pa diwi stundahm pahrmainijahs un atkahwa Lecheram tikai 10 minutes garus starpbrihschus. Opozizijas lozekli sneedſa Lecheram uhdeni, kafeju, konjaku un isgahdaja winam zaur skalu plaukschkinaschanu un trokschnoschanu masus atpuhtas brihschus. Daudſ walsts aisstahwji guleja koridorôs uſ benkeem, waj atkal sehdeja restorazijà. Schinî nakti walsts-padomes mahjà isdsehra tuhkstoſscheem literu alus un wihna. No rihta ahtrumà sagahdaja daudſ masgajamo galdu preeksch teem, kas gribeja atspirdsinatees. Ap pulksten 7 isdsehsa sahlê elektriskahs ugunis, pee kam weens otram ussauza „labu rihtu". Grahfs Badeni atstahja walsts-padomi pulksten 2 nakti un atkal atnahza 7½ no rihta. Eenahkot winam issobojot ussauza: „Waj labi isgulejatees?" Opozizija pasneedſa Lecheram lawru wainagu." —

Italijas ahrejà politikà, kà leekahs, sagatawojahs eewehrojama maina. Arweenu wairak ronahs to, kas aisrahda, ka Italijai no trejsabeedribas nezekotees nekahda eewehrojama labuma un ka winai labak deretu tuwotees Franzijai ar Kreewiju. Kà sinams, Kreewijas wehstneeks Konstantinopolê, Nelidows, tika aiszelts par wehstneeku Romà. Uſ tam ari Wahzija sawu Konstantinopoles wehstneeku, brihwkungu Saurma, pahrzehla uſ Romu. Daschi to tà istulko: Wahzija baidotees, ka Kreewija zaur isweizigo politiki Nelidowu ne-eegubſt pahrak leelu waru Italijà un tadehl nostahdijusi Nelidowam lihdſàs tahdu wihru, kas winu labi pasihſt. Isplatijuschahs walodas, ka lihdſigà nolnhkà ari Anglija sawu lihdſschinejo wehstneeku Konstantinopolê suhtischot uſ Romu. Ja tas notiktu, tad leelwalstju diplomatiskahs sazensibas widuzis taptu no Konstantinopoles pahrzelts uſ Romu un Roma turpmak buhtu ta weeta, kur wisbeeschaki krustotos smalkee diplomatiskee pawedeeni. —

Kehninam Humbertam nule usbrukusi sawada klisma. Winsch lihdſ ar printscheem kahdu deen isgahjis uſ kalnu kasu medibahm Alpôs. Peepeschi stipram sneegam usnahkot, wini tur tà eeputinati, ka naw bijis eespehjams nodomatà laikà atpakal tikt. Kà augstee medineeki no klismas isglahbuschees, par to wehl truhkst sinu. —

Gar wisu Italijas rihta peekrasti plosijusehs neganta auka ar breesmigeem leetus gahseeneem. Rawennas apgabalà pluhdi sagahſuschi daudſ mahjas. —

Par Kretas generalgubernatoru leelwalstis esot isredsejuschas wirsneeku Schaeferu, dsimuschu Luksemburgeeti, kas ar labahm sekmehm kalpojis kara-deenastà Egiptê un Sudanà un apprezejees ar kahdu Armeneeschu prinzesi. Tatschu sultans ne-esot ar leelwalstju isredseto meerà. —

Indijà Angli gan it sirdigi zihnahs, bet maſ teek uſ preekschu. Tà nule Angleem koti sihwà zihnà, kurà it ihpaschi Gordona pulks jo duhschigi isturejees, isdewees eenemt Dargajas augstumus, kur eenaidneeki bij salasijuschees. Bet swarigà Kaiberas aisa wehl dumpineeku rokàs. —

No eekschsemehm.

Kreewijas walsts-budschets 1896. g. issinots „Wald. Wehstn." Kahrtigu eenehmumu ir bijis 1368,5 milj. rubku, kamehr eepreeksch tee bij aprehkinati tikai uſ 1239,5 milj.; tà tad eenahzis wairak par 129,2 milj. rubl. Kahrtigu isdoschanu, kas bijuschas eepreeksch aprehkinatas uſ 1231 milj. rubl., bijis 1229 milj. rubl., tà tad par 2 milj. rubl. masak. Zitads ir isnahkums pee ahrkahrtigajeem eenehmumeem un isdoschanahm. Gan ahrkahrtigu eenehmumu, aprehkinato 2,2 milj. rubl. weetà, bijis 43,5 milj. rubl., bet to teesu atkal ahrkahrtigo isdoschanu bijis 255,3 milj. rubl., kamehr tahs eepreeksch bij aprehkinatas uſ 130,5 milj. rubl. Tà tad eenehmumu pawisam bijis 1412,2 milj. rubl., isdoschanu 1484,3 milj. rubl. 72,1 milj. rubl. leelais istruhkums segts no agraku gadu atlikumeem un no swabadahm summahm walsts rentejà. Kahrtigee eenehmumi gahjuschi stipri wairumà no dsehreenu nodokleem, muitahm, krona dselszeleem u. z. Leelahs ahrkahrtigahs isdoschanas zehluschahs sewischki zaur Sibirijas un zitu dselszeku buhwi.

Par Kreewijas krahjkasehm „Birschas Awise" sneedſ schahdas sinas: 1890. gadà pastahweja 2322 krahjkases ar 200 milj. r. noguldijumu, 1892. gadà — 2439 krahjkases ar 250 milj. r. noguldijumu, 1893. gadà — 2886 krahjkases ar 298 milj. r. noguldijumu, 1894. gadà — 3594 krahjkases ar 347 milj. r. noguldijumu un 1895. g. — 3876 krahjkases ar 390,725,078 r. noguldijumu.

Uſ Baltijas dselszela 12. Oktobrî gandrihſ buhtu notikuſi nelaime. Kahds negehlis bij 25 werstis no Peterburgas uswehlis slihperi uſ sleedehm. Pasascheeru brauzeens, kursch pulksten 10, 20 min. wakarà nonahk Peterburgà, slihperi kahdas 15 asis bihdijis uſ preekschu un tad to aissweedis sahnus.

No Maskawas. Par nelaimes notikumu uſ Chodinska lauka un par komisijas darbibu, kas tika eezelta dehl nelaimigo familiju pabalstischanas, tagad „Waldibas Westnesis" dod plaschas sinas, no kurahm isnemam schahdus skaitkus: Nelaimê krituscho ir pawisam 1429 personas, no kam 1386 tika atrastas miruschas uſ Chodinska lauka un 43 wehlak mira mahjàs waj slimneeku namôs no eewainojumeem. Pehz kahrtas nelaimê krituschee bij: 9 muischneeki, 9 garidsneeki, 3 goda pilsoni, 37 no nodokleem brihwas personas, 1 tirgonis, 151 maspilsonis, 28 amatneeki un 1132 semneeki. Pee 50 personahm nemaſ naw issinams, kas tahs tahdas bijuschas. No pasihtajeem ir 774 wihri un 605 seewas. Palihdſibas sneegts pawisam 390,000 rubku. Beigàs ir usskaititi ari nelaimê krituscho wahrdi.

No Tambowas gubernas. Nelaimes notikums basnizà. Tambowas gubernà Chmelewas sahdschà 14. Oktobrî pee wakara deewakalposchanas iszehlees pahrpilditajà basnizà breesmigs ustraukums, kad kahds issauzees: „Deg!" Breesmigajà bursmà ap 50 zilweku pawisam nospeesti un ap pusotra simta eewainoti.

No Samaras. Atmaksata labdariba. Kahda jauna meitene schejeenes skolà nolika labu eestahschanahs eksamenu, bet tai truhka skolas naudas. Kahda kaimineene, dselszela maschinista atraikne, apschehlojahs par nabaga meiteni, usmekleja sawu premiju biketi un taisijahs to eekihlat bankas kantorî, lai meitenei waretu aisleenet wajadsigo naudu. Bet bankas kantorî ta dabuja sinat, ka winas bilete jau preeksch 4 gadeem winnejuse 25,000 rubku. Laimes biketi nu ar masu atwilkumu pahrdewa un meitenei un atraiknei nu bij lihdſets. Pehdejà wehl eelika preeksch meitenes 10,000 rubku bankà, ar ko winas nahkotni nodroschinat.

No Bolweem (Witebskas gub.). Lahtscha darbs. „Winsch ir mans draugs, tas mani ne-aistiks!" Gadi peezi pagahjuschi, kad meschà tapa sakerts maſs lahzens un muischà usaudsinats. Wislabak schis mescha dehls bij eedraudsejees ar muischas galdneeku Plahti, kursch to kopa, baroja, weda uſ eseru peldinat un t. t. Mescha dehls padarija daschu labu joku: waleji ejoscham sirgam eelez wahgôs un brauz uſ trakako, lihdſ teek muischà, tad meerigi islez no wahgeem u. z. Wasarà Plahtem mahjà ne-esot lahzis bijis aisgahjis uſ meschu. Gan weetejais dsimtkungs gribejis sarihkot medibas un lahzi nogalinat, lai tas nebaiditu zilwekus, bet Plahte tam bijis preti; gahjis uſ meschu un sawu draugu atsauzis atpakal uſ muischu. Kahdas pahra nedelas atpakal teem kopà esot weetejais kutscheers brihdinajis Plahti, to daridams usmanigu, ka lahzis uſ scho gluhnot. Plahte tik pagusis isteikt wirsminetos wahrdus, kad lahzis sagrahbis Plahti aiſ rokas, aisrahwis uſ sawu buhdu un nokodis. — Nelaiki aprand seewa un behrni. K.

Widseme.

Rigas un Jelgawas arkibiskapu Arseniju Keisara Majestetei labpatizis apstiprinat par Kasanas arkibiskapu un Tobolskas biskapu Agafangelu par Rigas un Jelgawas arkibiskapu. —

No Palsmanes. Sweestniza. Tirgotajs Kronberg kgs nodomajis pee Dsenu krogus eetaisit sweestnizu. Preeksch scha noluhka wajadsigais pagrabs jau tika schoruden usmuhrets, un Palsu muischas ihpaschneeks preeksch ta dahwajis materialu par welti. Domajams, ka schi jaunà eetaise buhs apkahrtejeem lopkopejeem no leelas wehrtibas un ka ari katrs sapratihs scho pelnas awotu zeenit, kur tik labi warehs sawus peena-raschojumus isleetot. —wais.

No Aumeistereem. Sawads esars. Aumeisteru muischas tuwumà ir wairak neleelu esaru. Kahdu no scheem preeksch kahdeem gadeem mehginaja zaur uhdens nolaischanu nosausinat. Leeko uhdeni no wirsus gan nolaida, bet dumbrajs — duhnas labà dsikumà palika. Tè nu schai sahlainajà esarà schopawasar notika atgadijums, kas apkahrtejeem sazehla istruhzinaschanos, dascham pat bailes. Proti, esarinà peepeschi atskaneja sawada ruhkschana, kas ne ar ko nebij salihdsinama, — isklausijahs gandrihſ tà, it kà pahr milsigi leelu kublu puhstu stiprs wehjsch. Ruhkschana notika katrà laikà — deenu un nakti, pa brihtineem apstahdamees. Ja ruhkschanas brihdî eesweeda taî weetà akmeni jeb koku, tad ta apstahjahs. Par schahs ruhkschanas zelschanos eet daschadas tenkas. Daschs teiz, ka preeksch 30 gadeem esot tàpat bijis, un mahnrizigee apgalwo, ka tur smokot kahds launa zilweka gars, kam noliktôs laikôs esot schà jamokahs. Daschs atkal gudro, ka tur esot kahds leels juhras putns, kas schahdu trokſni taisot. E kur gudriba! Schi trokschnoschana bij dsirdama daschas nedelas un pehz tam apklusa. Brihwais.

No Westeenas. Behdigs gals. Asins sehrga ari schejeeni weet' weetahm peemeklejusi. Schinî sehrgas laikà kahds alkohola zeenitajs dabujis behdigu galu pahrskatischanahs dehl. Winsch turejis weenà pudelê alkoholu un otrà turpat karbolskahbi preeksch desinfizeschanas. Buhdams jau eereibis, bet gribedams wehl kahdu malku patihkamà dsehreena baudit, tas panehmis tik pudeli un dschris un eedsehris karbolskahbi. Wisi ahrsta puhlini bijuschi weltigi. — (B.)

No Ronu salas. Sawada mahzitaja eeweschana notika 24. Septembrî Ronu salinà, kas atrodahs Rigas juhras lihzi, aisimirsta no wisas pasaules un apdsihwota tikai no 250 Sweedru swejneekeem. Tahlu no sausemes dsihwojot, salas eemihtneekeem jatura pascheem saws mahzitajs, kam japrot Sweedru waloda. Jau weselu gadu schi mahzitaja weeta stahweja brihwa. Nu ir atradees paschaisleedsigs wihrs, mahzitajs Sawelius, Somu tautibas, kas peenehmis scho weetu klusajà weentulibà. Augschminetà deenà Widsemes generalsuperintendenta kungs kopà ar jauno mahzitaju pulksten 8 no rihta dewahs ar kugi zelà; pulksten trijôs tee nonahza pee salas un peezôs sasneedſa tukscho mahzitaja dsihwokli. Otrà deenà notureja deewkalposchanu nabadsigajà luhgschanas namà. No draudses lozekkeem truhka 50 wihru, kuri jau ilgaku laiku atrodahs uſ juhras ronu medibàs. Generalsuperintendents eeweda jauno mahzitaju, runadams Sweedru walodà, un mahzitajs, kas buhs turklaht ari skolotajs, tureja sprediki Sweedru walodà par Kristus mihlestibu. Pehz pusdeenas generalsuperintendents atkal aisbrauza un atstahja mahzitaju weenu klusajà weentulibà. Paldeews Deewam, ka muhsu basnizai ir tahdi wihri, kas gatawi ari schahdu weetu peenemt.

Kurseme.

No Leepajas. Basnizas swehtki. Schogad paleek 200 gadu, kamehr schejeenes Sw. Annas basniza dabujusi sawu tagadejo altari, kas mahksias un koschuma sinà koti eewehrojams un wisai glihts darbs. Daschus gadus atpakal Sw. Annas basniza tapa usbuhweta no jauna, bet altaris palika ari jaunajà basnizà tas pats. Swehtdeen 19. Oktobrî nu basniza swinehs sawa altara 200 gadu jubilejas swehtkus, uſ kam no peenahzigahs puses taps sarihkots ari leelaks garigs konzerts, pee kura peedalisees wairak schejeenes eewehrojami dseedaschanas un musikas spehki, un kura skaidrs atlikums nahks basnizai par labu.

— **Sawada sekte.** Rigas Kreewu awise „Прибалтійскій Листокъ" raksta kahdà sinojumà no Leepajas, ka schè esot stipri isplatijusehs kahda sawada sekte jeb tizibas schkira, kuras peekriteji sauzotees par „Debess dehleem". Schihs sawadahs sektes lozekli esot pa leelakai daksai Latweeschi — gan Leepajà, gan ari jo sewischkî Leepajas apkahrtnê. Schi sekte mahzot, ka swehti raksti, swehti sakramenti, deewkalposchana basnizà, kà ari mahzitaji un wisas zitas garigas eestahdes esot gluschi newajadsigas. Dwehseles swehtibu un muhschigu dsihwoschanu zilweks warot eemantot weenigi ar labeem darbeem. Schihs sektes peekriteji gehrbjotees silàs brehbês un dseltenàs kurpês. Senak wini esot schahdà apgehrbà rahdijuschees ari uſ celas, bet kad weetejee eedsihwotaji zaur sawado apgehrbu tapuschi wisai sinkahrigi, tad polizeja noleegusi „Debess dehleem" schahdà apgehrbà ahrpus mahjas rahditees, un tapehz tee sawu silo apgehrbu usgehrbjot tikai sawàs sapulzês, kuras laiku pa laikam teekot noturetas ihpaschi preeksch tam eerihkotàs ruhmês. Tà ka „Debess dehli" gandrihſ it wisi esot no strahdneeku kahrtas laudim, tad sapulzeschanahs noteekot tikai tahdà laikà, kad strahdneeki swabadi no darba, tà tad swehtdeenahm un wakareem. Senak sapulzes tikuschas noturetas ari pilsehtà, bet tagad, kur tahs no polizejas esot aisleegtas, tahs topot noturetas pa leelakai daksai uſ laukeem. „Debess dehlu" esot laba teesa starp Leepajas strahdneeku schkiru eedsihwotajeem, bet tomehr winu leelumleelà daksa atrodotees starp apkahrtejeem lauzeneekeem — semneekeem. Schejeenes Wahzu awisei „Libausche Zeitung", kà wina sawà 233. numurà peesihmè, ne-esot no schahdas „Debess dehlu" sektes nekas sinams. Mums turpretim japeesihmè, ka tamlihdsiga sekte Leepajà ir gan manita. Daschus gadus atpakal, kad schihs sektes peekriteji schè pirmo reisi eeradahs, wini starp weetejeem eedsihwotajeem, kà ari starp Leepajas apgabala lauzeneekeem sawa ehrmotà apgehrba dehl sazehla daudſ un daschadas walodas, pat stipru ustraukumu. No ta laika wini starp weetejeem eedsihwotajeem pasihstami sem nosaukuma „Silee". No wisa apraksta noprotams, ka minetahs Kreewu awises „Debess dehli" ir ta pate sekte, kuras peekriteji Leepajas un apgabalu Latweescheem pasihstami sem wahrda „Silee". Waj un zik leelà mehrà „Silee" Leepajà un Leepajas apgabalà ari tagad wehl sastopami, to nemahkam sazit. Laikam turpmak waresim saklauschinat kahdas sihkakas sinas par „Silo-sekti".

— **Atrasts behrna lihkis.** Treschdeen 8. Oktobrî pilsehtas parkà pee pawiljona tapa atrasts sem kahda kruhma masa behrna lihkitis. Pakalmekleschana pehz noseedsigahs mahtes ussahkta.

— **Paschslepkawibas mehginajums dsehruma neprahtà.** Daschu reis jau nahzees aisrahdit uſ behdigo pateesibu, ka leelakàs pilsehtàs seeweetes jo beeschi nodobahs dserschanas netikumam, pee kam tad ari isdara wisadas nejehdsibas un neleetibas. Tà ari pirmdeen 13. Oktobrî kahda pahrdsehrusehs seeweete tik tahlu bija saudejusi sapraschanu, ka gribeja eelehkt ostà. Par laimi kahds no tuwumà stahwoscheem gorodowojeem pamanija peedsehruschahs neprahtneezes nodomu un to ihstà laikà wehl aiskaweja un aisgahdaja uſ mahjahm, lai isgul dsehrumu. Deesin ko behrni teiza, redsedami mahti tahdà duhschà?

— **Apzeetinats noseedsneeks.** Schè pagahjuschàs deenàs tapa apzeetinats kahds uſ Sibiriju aissuhtits un no Tobolskas uſ schejeeni pahrbehdsis noseedsneeks, wahrdà Jahnis Klawa, saukts Bartuschewizs. Pee apzeetinatà atrada ari uſ kahdas sweschas personas wahrdu isgatawotu ahrsemes pasi, kuru tas bija eeschuwis sawa mehteka apkaklê. Kà redsams, isbehguschais noseedsneeks bija nodomajis laistees pahri par robeschu.

— **Aplaupischana.** Nakti no 6. uſ 7. Oktobri Lotschu eelà diwi nepasihstami zilweki usbruka kahdam strahdneekam, wahrdà Ferdinandam Kerim, un, nolaupijuschi tam kabatas pulksteni, aisbehga.

— **Sudraba kahsas.** Schejeenes brihwprahtigo ugunsdsehseju komandeers Demme kungs treschdeen 8. Oktobrî swineja sawas sudraba kahsas. Uſ scho deenu zeenijamajam gawilneekam, kas tik ilgi puhlejees teizamà darbà — wispahrigas droschibas labad, tapa pasneegti starp daschahm zitahm dahwanahm ari diwi jo wehrtigi un mahkslas sinà wisai eewehrojami dahwinajumi no pascheem ugunsdsehsejeem. Pirmais dahwinajums, pasneegts no wisu ugunsdsehseju personala, ir pehz kahdas twaika ugunssprizes pagatawots rakstama galda daikts no tihra sudraba, kas teescham wisôs masakôs sihkuminôs lihdſinahs twaika ugunssprizei. Scho glihto un gresno darbu pagatawojusi schejeenes sudrabkala Schmehdina darbniza. Otrs dahwinajums, kas pasneegts atkal no twaika spritschu waditajeem un maschinisteem, ir pehz ugunsdsehseju uhdens rateem pagatawoti skaisti sudraba wahgischi, kuri noder kà pihpojamu daiktu trauks. Schis darbs pagatawots schejeenes juweleera A. Meiera darbnizà, ir ari loti glihts un uſ mata lihdſigs ugunsdsehseju uhdens rateem.

— **Teatra israhde.** Swehtdeen 5. Oktobri Leepajas Latweeschu Labdaribas beedribà bija sarihkota teatra israhde. Israhdija pirmo reis kahdu jaunu lugu no D. Seltina, kuras nosaukums ir: „Apstahkku warà. Skatu luga is lauzeneeku dsihwes tschetrôs zehleenôs un ar dseedaschanu." Schi „luga" gan ir weens no teem gabaleem, par kureem laikrakstôs nemehdſ rakstit; bet ja to tomehr daram un mineto „lugu" schè peeminam, tad tas noteek weenigi tapehz, ka weenu leetu no wisa schi mulkigà gabala tomehr war mahzitees: tur dabunam sinat, ko daschas jaunas galwinas saprot sem tikdaudſ un tik newajadsigi skandinateem apstahkkeem. Tà D. Seltinsch par breesmigu „apstahkku nelaimi" eerauga to, kad jaums zilweks nespehj krogû usdsihwot un brammetees, tadehl ka wina aisbildnis nedod preeksch tam naudas. Ja, ja, sche redsam kahdas leetas skalajeem apstahkku skandinatajeem prahtà — krogs, alus un brandawihns... L.

No Tukuma. Aiskawets negehlu darbs. Schais deenàs uſ Tukuma-Saldus leelzela, meschinà netahli no Alkschnu kroga, no garambrauzejeem, skolotaja B. un arendatora Sch. kgeem, tapa nowehrsts pahrdroschs negehlu darbs, kam par upuri bija isredseta jauna seeweete, kura bija isnahkusi kahjahm no Saldus un dewusehs zelà uſ Tukumu, domadama, ka zelà warbuht gadisees kahds brauzejs, kas winu labprahtigi kahdu gabalu pawedihs. Netahli no minetà kroga winu panahza 2 wihri, kas brauza, ar weenu sirgu un weentuligo zekneezi usrunadami to usaizinaja sehstees pee wineem ratôs, apsolidami winu pawest lihdſ Sahtu basnizas krogum. Nobraukuschi lihdſ peeminetam meschinam, abi brauzeji, kas bija kreetni ween eesiluschi no pahrleekas reibinoschu dsehreenu leetoschanas, aptureja sirgu, sakehra seeweeti, iszehla winu no rateem un eenesa meschinà, neluhkojotees uſ winas sirdigo pretim tureschanos, pee kam, lai wina nedabutu kleegt, abi brauzeji winai bija usmetuschi deki uſ galwu un aissweduschi muti. Breesmigahs bailes, kuras nabagu seeweeti bij sagrahbuschas, pirmà azumirklî laupija winai gandrihſ wisu samanu, bet drihſ ween wina atkal attapahs un ar pahrmehrigeem spehkeem sahka pretotees saweem nekreetnajeem usbruzejeem. Drihſ negehli tomehr buhtu sawu noluhku panahkuschi, ja nebuhtu isdsirdejuschi tuwojoschos ratu trokſni uſ leelzela un tad eesahkuschi mukt. Peebrauzot noseeguma weetà, pee B. un Sch. kgeem peenahza no meschina norandajusehs seeweete un isstahstija, tikko notikuscho, sirsnigi pateikdamees par isglahbschanu no redsamahm breesmahm.

— **Pehdejais gada-tirgus** schai gadà tapa noturets 13. Oktobrî. Pehz peewestà leelà lopu pulka un sirgu daudſuma to war nosaukt par lopu un sirgu gada-tirgu. Lehto zenu dehl lopi tapa pirkti leeleem pulkeem un no atbraukuscheem lopu uspirzejeem suhtiti uſ zitahm leelakahm pilsehtahm. Schai gadatirgû netruhka ari pasihstamo sirgu mijeju — tschigani, kuri tik weikli prot eeteikt nederigus sirgus par derigeem. Ne-isprotams tomehr tas, kà tschigani prot „pahrtaisit" kahjas sirgeem, kuri klibo. Wini eemaina klibus sirgus pret labeem un drihsà laikà pahrdod atkal to paschu agrak eemainito klibo par pilnigi weselu un derigu, pee kam, sinams, pelna ir laba. Tomehr, domajams, tahds sirgs ar

mahkfligi „pahrtaisitahm" kahjahm gan ilgi newarehs sawu usdewunu pildit un drihs ween nahks atkal atpakal „pahrtaisitaju" tschiganu nagôs. Buhtu gan labi, kad kahds atklahtu un daritu atklahtibai sinamu scho tschiganu noslehpumu ar sirgu kahju pahrtaisischanu, lai nabaga lauzeneeki issargatos no leekeem isdewumeem un peekrahpschanas. Tomehr labaki buhtu no tschiganeem nemaſ sirgus nepirkt un nemainît. J.

No Sesiles pee Saldus. Moderneeziba. Pehdejâ laikâ laikrakstôs aisrahdits, kahds leels nopelns ir moderneezibahm preeksch saimneezibas, ka tahs sewischki masakeem saimneekeem atmet labus un droschus eenahkumus un tà teem sneedſ daudſ palihdsibas. Pee tahdahm jaſkaita ari Sesiles moderneeziba. To peerahda sekoschee skaitli. Sesiles moderneeziba, kà „Düna-Ztg" sino, ussahka sawu darbibu 1. Maijâ 1896. gadâ. Lihdſ pirmajam Oktobrim 1896. g. scheit nodewa peenu 9 saimneeki, kopâ 58,657 stopus. Lihdſ 1. Oktobrim 1897. g. dalibneeku skaitlis kahpa uſ 24, kuri lihdſ 23. Septembrim 1897. g. nodewa pawisam 127,539 stopus. Schee skaitli paliks beſ schaubischanahs arweenu leelaki, jo saimneeki nu ir atsinuschi, kahds leels labums nahk no moderneezibas. Jau schinî ihsajâ laikâ daschi saimneeki zaur tam labi atspirguschi, tà ka tee neween tekoschos isdewumus war samaksat, bet ari wezos parahdus deldejuschi un wehl kreetnu atlikumu eeguwuschi.

No Wentspils. Waras darbi. Kà „Kursemes Gub. aw." sino, Wentspilî pehdejâ laikâ wairojotees aplaupischanas notikumi. Tà kahdu deen' atrasts uſ eelas eewainots zilweks, kas tikai otrâ deenâ paspehjis isteikt, ka winsch lihdſ ar kahdu pasihstamu no wairak tehwineem aplaupits. Tanî paschâ deenâ laupitaji usbruka Schihdam Michelsohnam Kahrka eelâ. Deenu wehlak keegelu strahdneeki usbruka semneekam Grünwaldam un winam ar akmineem eesita trihs zaurumus galwâ; wehlak schee paschi strahdneeki usbrukuschi semneekam Kalninam, kursch par laimi paspehjis ismukt. Beidsot daschi dselszela strahdneeki usbrukuschi diwi semneekeem un nolaupijuschi teem 36 rubļus naudas.

No Wahrmas (Kuldigas aprinki). **Skolotaju algas.** Zik dauſ reiſ nelasam laikrakstôs, ka tumschôs, ne-isglihtotôs pagastôs pagasta weetneeku pulks beeschi ween sawâ ne-apdomibâ strahdâ pretim gan taisni, gan aplinkus sawas pagasta skolas usplaukschanai un attihstibai. Nepeeteekoscha skolas apkopschana, malkas truhkums, apgaismoschanas truhkums, mahzibas lihdsekku truhkums un pahrmehriga algas noknapinaschana ir lihdsekki, ar ko sekmigi trauzet skolotaja darbibu un kawet skolas usplaukschanu. Bet Wahrmas saweenotee pagasti der tai sinâ daudseem par labu preekschsihmi. Tee preeksch maſ nedekahm pat weenbalsigi nolehma saweem skolotajeem algas palielinat. Laikam tas ari tamdehl tà notikahs, ka schejeeneescheem wehl dsihwi atminâ skati, kahdi pagasta dsihwê preeksch maſ gadeem teitan norisinajahs. Scheit gandrihs weenâ laikâ atstahja sawas dsihwes weetas pagasta skolotajs un pagasta skrihweris. Skolotajs bija nokalpojis pagastam ap 40 gadeem un skrihweris tà ap 10 gadeem. Skrihweris, weetu atstahdams, nopirka muischu, bet skolotajs ar gruhtu sirdi nopuhtahs, sazidams: Lapsahm ir alas un putneem ir ligsdas, bet man naw wairs, kur es sawu galwu nolikschu. (B.)

Par Skrundas mahzitaju, kà „Gold. Anz." dsirdejis, eezelts lihdsschinejais Slehku mahzitajs F. v. Benningen.

No Wirgus (Aisputes aprinki). **Wezu laiku gresnuma leetas.** Schejeenes Wainauschku-Sihku mahju saimneezei ir wehl usglabajusees weena kahrta seeweeschu apgehrba, kahdu schai apgabalâ jaunas meitas un bruhtes 30 lihdſ 40 gadus atpakal gehrbuschas godôs un dsihrês. Schis apgehrbs eewehrojams taî sinâ, ka winsch par wiseem muhsu tà sauktajeem „tautiskajeem apgehrbeem", kahdus ween lihdſ schim esam redsejuschi, ir tas wiskoschakais un glihtakais. Teescham, skaistumâ un lepnumâ winsch nestahw nebuht eepakal zitu tautu braschajeem tautas-apgehrbeem, kahdus, peemehram, apbrihnojam pee Slahweem, Schweizeescheem, Tiroleescheem un ziteem. Lihdſ schim dandsinatee Nihzeneetschu apgehrbi ir rupja auduma, smagi un weenmuligi. Turpretim muhsu apgabala senais seeweeschu apgehrbs ir neween azim dailsch, bet ari walkaschanai weegls un patikams. Schi apgehrba sewischkahs dakas schahdas: salsch, smalka, plahna audekla lindraks, ko schè sauz par lesini; lesinis apschuhts ar trefehm un lintehm; smalks, purpura sarkans neeburs ar dsiki isgreestu preekschu; neebura isgreesumâ eesprausch un ap kaklu apstiprina ihpaschu preeksch tam eerihkotu lakatu, kurâ eesegtas pawisam trihsdesmit tschetras saktas daschada leeluma un daschadeem wahrdeem, kà: leelsaktas, massaktas, sudrabenes, kausines, austinas, azaines, lapaines u. t. t. Wisleelakahs saktas ir tà apakschtases leelumâ, kamehr masahs atkal itin masinas, bet wisas saspraustas sinamâ kahrtâ un rindâ, gan nu zita uſ zitas, gan ari zita ap zitu. Krekls smalks un sneega balts ar israkstiteem uskameeschem un isschuhteem aprotscheem. Ari wainags ir skaists, skaistaks par pasihstamo Nihzeneetschu wainagu. Beſ tam schis eewehrojams wehl sewischki taî sinâ, ka pee wina leekahs buht saweenotas diwi modes — Ruzawas un Nihzas modes — kopâ. Jo kamehr Nihzeneezes galwu gresno tikai ar wainagu, tamehr Ruzawneezes wainagu neleek nekad, pat laulajot nè: winas tin ap galwu garas sihda lintes, kuru walâ atstahtee gali pahri mugurai karajahs un plihwinahs uſ leju; jo raschenakas zilts kahda mahtes meita, jo kuplaka un garaka winas linschu rota; zitai daschreiſ wisa mugura tà ar lintehm nokrauta, ka pate neseja tanis gandrihs pasuhd. Uſ muguras schahdas lintes isskatahs wisai daiki, bet galwu, kurai zita nekahda gresnuma naw, winas padara nekoschu. Wirdseneetschu senajâ apgehrbâ nu atrodam ir wainagu, ir lintes. Proti, wainagam pakalejâ pusê lintes ir peeschuhtas klaht un plihwinahs pahri mugurai uſ leju. Tad Wirdseneezes sawus wainagus ne-esot walkajuschas uſ paschu galwas wirsu, kà Nihzeneezes, bet wairak uſ pakausi, zaur ko nesatajas seja teek dsihwaka un patikkamaka. Wainaga wisuki un spiguki, leelais pulks saktu un krelles schkind un skan staigajot, tà ka teescham isnahk pehz tautas dseesmas wahrdeem:

Skanet skan, spihdet spihd
Pee mahminas dsihwojot:
Skan podsinas, skan krellites,
Spihd wisuku wainadsinsch.

Sinibu Kommisijai, waj zitai kahdai senatnes pehtitaju beedribai muhsu dsimtenê, teescham buhtu jagahdâ, lai schis apgehrbs ne-eetu pasuschanâ, bet tiktu usglabats preeksch tahdahm leetahm sewischki eerihkotâ krahtuwê — muſejâ. Ja winu ne-isdotos eeguht pehrkot, waj aistapinot, tad wajadsetu pehz wina parauga likt pagatawot zitu. Labaki tatschu buhtu, kad waretu to paschu eegahdatees; jo kur lai jaunajam apgehrbam nemtu 34 tahdas saktas? Latweeschu etnografiskâ isstahdê gan bija apgahdats kahds fotografisks nonehmums no schi gresnâ un daikâ apgehrba, tomehr tas, buhdams neleelâ formatâ un beſ krahsahm, nespehja dot nekahdu sajehgu par paschu originalu. W.

No Nihkrazes. Schejeenes schinî rudenî atwehrtâ ministerijas skolâ par otro skolotaju eewehlets Baltijas seminara audsekuis Waita kungs. N.

Pahrdoschanas wairaksolischanâ.

Jelgawas apgabala-teesâ uſ 3. Dezembri isſludinatâ Janam Purwinam peederigo Schkehpinu muischas pagasta „Beschumu" mahju pahrdoschana **teek atzelta** Kursemes kreditbeedribas direkzijas luhguma dehl.

Jaunjelgawas aprinka polizijas preekschneeka II. eezirkna jaunakais palihgs pahrdos 23. Oktobri 1897. g. krona „Dignajas" muischâ, Jaunjelgawas aprinki, schihs muischas senakai arendatoreenei Katrihnei Schnee peederigo daschadu kustinamo ihpaschumu, kà lauka saimneezibas eerotschus un saimneezibas leetas, darba un stahtes sirgus, darba ratus un karectes, kamanas, darba un stahtes aisjuhgus, arklus, kultamo maschini, lokomobili, mehbeles u. t. pr., kursch wehrtets uſ 14 tuhkst. 561 rubl.

Wentspils-Kuldigas meera-teesnescha sapulzes sahlê, Kuldigâ, pahrdos 28. Janvari 1898. gadâ Kahrta Kristlihba „Kalneneeku" mahjas, Dundagas pagastâ, Wentspils aprinki. Mahjas wehrtetas uſ 4600 rubl.

Leepajas apgabala-teesâ pahrdos 23. Februari 1898. g. Krischjahna Needrita „Spingenu-Ronu" mahjas, Durbes pagastâ, Aisputes-Grobinas aprinki. Mahjas wehrtetas uſ 2700 rubl.

Meschu pahrdoschana.

Baltijas gubernu domenu walde pahrdos 17. Nowembri 1897. g. domenu waldes telpâs, Rigâ, pahrstahwejuschos un sehklu kokus iſ apakschâ mineteem Kursemes un Widsemes kronu meschem:

Kursemê: 1) iſ Nihzas mescha dakas 1209 preeschu un 15 eglu kokus, kuri wehrteti uſ 4625 rubl. 2) iſ Grobinas mescha dakas 1356 preeschu, 124 eglu, 727 behrsu, 6 apschu un 2 osolu kokus, kuri wehrteti uſ 6856 rubl. 3) iſ Andumenas mescha, Kandawas dakâ, 1735 eglu kokus, kuri wehrteti uſ 8303 rubl. 4) iſ Engures mescha dakas 4428 preeschu, 509 apschu, 145 elkschnu un 80 oschu kokus, kuri wehrteti uſ 9811 rubl. 5) iſ Piltenes mescha dakas 1496 preeschu kokus, kuri wehrteti uſ 4184 rubl. 6) iſ Skrundas mescha dakas 2413 preeschu, 808 eglu, 39 behrsu, 87 apschu un 4 wihtolu kokus, kuri wehrteti uſ 8120 rubl. 7) iſ Kuldigas mescha dakas 1492 preeschu, 3 eglu un 3 behrsu kokus, kuri wehrteti uſ 3188 rubl. 8) iſ Saldus mescha dakas 3031 preeschu un 1165 eglu kokus, kuri wehrteti uſ 20 tuhkst. 265 rubl. 9) iſ Rendes mescha kunga nodalas: a) iſ Rendes mescha 1652 preeschu, 10 eglu un 11 behrsu kokus, kuri wehrteti uſ 2188 rubl.; b) iſ Talsu mescha 687 preeschu un 93 eglu kokus, kuri wehrteti uſ 3063 rubl. 10) iſ Schlotes mescha kunga nodalas: a) iſ Schlotes mescha 393 preeschu, 798 eglu, 57 behrsu un 167 apschu kokus, kuri wehrteti uſ 3102 rubl.; b) iſ III. Meschamuischas mescha dakas 410 preeschu un 390 eglu kokus, kuri wehrteti uſ 1845 rubl. 11) iſ Dignajas mescha dakas 5987 preeschu kokus, kuri wehrteti uſ 30 tuhkst. 434 rubl. 12) iſ Taurkalnes mescha dakas 4990 preeschu un 10 eglu kokus, kuri wehrteti uſ 25 tuhkst. 260 rubl. 13) iſ Saukas mescha dakas 3511 preeschu, 170 osolu un 239 oschu kokus, kuri wehrteti uſ 8882 rubl. 14) iſ Elkschnumuischas mescha kunga nodalas: a) iſ Elkschnumuischas mescha 800 preeschu un 200 eglu kokus, kuri wehrteti uſ 6987 rubl. b) iſ I. Meschamuischas mescha dakas 200 preeschu kokus, kuri wehrteti uſ 1735 rubl. 15) iſ Sehrpils mescha kunga nodalas: a) iſ Sehrpils mescha 3358 preeschu, 340 eglu un 277 apschu kokus, kuri wehrteti uſ 22 tuhkst. 582 rubl. b) iſ II. Meschamuischas mescha dakas 574 preeschu un 161 eglu kokus, kuri wehrteti uſ 2817 rubl. 16) iſ Alschwangas mescha kunga nodalas: a) iſ Alschwangas mescha 548 preeschu un 1 eglu koku, kuri kopâ wehrteti uſ 814 rubl. b) iſ Turlawas-Walteiku mescha 190 preeschu un 359 eglu kokus, kuri wehrteti uſ 1368 rubl. 17) iſ Wirzawas mescha dakas 2741 preeschu, 89 elkschnu, 369 behrsu, 407 osolu, 5 oschu un 10 apschu kokus, kuri wehrteti uſ 17 tuhkst. 664 rubl. 18) iſ Klihwes muischas mescha dakas 596 preeschu kokus, kuri wehrteti uſ 982 rubl. 19) iſ Emburgas mescha, Jelgawas mescha kunga nodalâ, 97 preeschu un 3 osolu kokus, kuri wehrteti uſ 532 rubl. 20) iſ Weza muischas mescha dakas 4163 preeschu, 8 eglu un 1 behrsu koku, kuri kopâ wehrteti uſ 9314 rubl. 21) iſ Baldones mescha dakas 209 preeschu un 42 eglu kokus, kuri wehrteti uſ 783 rubl. 22) iſ Kursischu mescha dakas 300 preeschu kokus, kuri wehrteti uſ 654 rubl.

Widsemes gubernâ: iſ Bulderes muischas mescha, I. Rigas mescha kunga nodalâ, 1213 preeschu kokus, kuri wehrteti uſ 5370 rubl.

No Jelgawas.

Deewakalposchanas Sw. Annas basnizâ no 22. lihdſ 29. Oktobrim. Swehtdeen, 26. Oktobri: 1) Lauku draudsê deewkalp. pulkst. 9 no rihta; spred. mahz. Heintzs. 2) Pilsehtas draudsê deewgaldn. pulkst. 7 no rihta; deewkalp. pulkst. 2 pehz pusd.; spred. mahz. Reinhards. — Lauku draudsê uſsaukti: Jahnis Ozis ar Trihni Grunde; Wilis Gramkaws ar Katrihni Tille; miruschi: Lawise Grablowski, 75 g. w.; Jahnis Steimans, 88 g. w. — Pilsehtas draudsê uſsaukti: Pehters Lezis ar Trihni Praude; Karlis Sneegs ar Lawisi Frizson; Pehters Karlis Kalmans ar Elisabeti Plehschneek; miruschi: Roberts Jahnis Stambergs, 27 g. w.; Anna Trihne Kaptein, 61 g. w.; Lihse Bolman, 47 g. w.

Pilsehtas draudsê dahwanu eenahzis: preeksch jaunahs basn. — 10 r. 35 k.; preeksch pag. misiones — 50 k.; preeksch swezehm — 1 r. 5 k.; preeksch malkas — 10 k.; preeksch spitaligeem — 15 k.; preeksch pabageem — 1 r.; preeksch kurlm. — 50 k.; preeksch palihdſ. lahdes — 25 k.;

No G. Gutmana dsehreenu pahrdotawas, Katoku eelâ — krahjkastites: preeksch kurlm. skol. — 1 r. 85 k.; preeksch palihdſ. lahdes — 50 k.; preeksch pag. misiones — 30 k.; preeksch Juhdu misiones — 20 k.; preeksch swezehm — 25 k.; preeksch basn. silt. — 25 k.

Uſ muhschigu dusu peepeschi aismiga treschdeen 15. Oktobri pulksten 6½ wakarâ pilsehtas namâ uſ pilsehtas weetneeku sapulzi aisbraukuschais pilsehtas sekreteers kolegiju asesors Pauls Friedenthals. Nelaikis sapulzi atklahjot sehdejis uſ krehsla, peepeschi no ta nokritis uſ grihdu un bijis uſ weetas pagalam. Eewehrojot scho behdigo notikumu, sapulze tika tuhlit slehgta. Aismiguschais bijis 53 gadus wezs un pilsehtas sekreteera amatâ no 1878. gada, kad eeweda tagadejo pilsehtas waldi; winsch sawu amatu lihdſ schim laikam kopis ar leelako uſtizibu un paschusupureschanos. Ataizinatais pilsehtas ahrsts isteizees, ka nahwe nahkuſi zaur sirds treeku. No tureenes nelaikis tika pahrwests sawâs mahjâs Swehtes eelâ; peektdeen pehz pusdeenas to ar leelu godu, wiseem pilsehtas weetneekeem un brihwprahtigajeem ugunsdsehsejeem peedalotees, aisweda Jahna basnizâ, no kureenes to sestdeen paglabaja turpat kapôs. —r—

Jelgawas Latw. Beedribas teatri swehtdeen, 26. Oktobri sch. g., israhdihs Rudolfa Blaumana 5 zehleenu dramu „Potiwara nams". Blaumanis ir muhsu literaturâ weens no eewehrojamakeem raksneekeem un schi luga ir wina jaunakais gara raschojums, kadehl ta pelna sewischku publikas eewehribu. Rigâ ta tika schogad pirmo reisi israhdita un eeguwa publikas peekrischanu. Redsesim, kà Jelgawneeki to usnems. — Pehz teatra, turpat, beedribas seemas sahlê, balle ar brihwu ee-eju teatra apmekletajeem. — S.

Rekruschu loseschana teitan eesahkahs treschdeen 15. Oktobri Zehra sahlê, wispirms Dobeles aprinka pagasteem. Pirmdeen 20. Oktobri eesahka loset Jelgawas eezirknis. Eewehrojot sanahkuscho lofetaju un winu peederigo daudsumu, schejeenes pilsehtâ tika ari peenahzigi gahdats par kahrtibu, un par godu muhsu jaunekleem jaleezina, ka tee isturejahs allasch peeklahjigi un glihti. —r—

Wisadi netikumi un noseegumi ari Jelgawâ sahk deenu no deenas wairak parahditees. Ja noluhkojamees daudſ maſ tuwaki uſ scho kaunumu zehloneem, tad redsam, ka pa leelakai dalai stipru dsehreenu pahrdotawas un alus bodes ir bijuschas tahs weetas, kur launee laudis sapulzejuschees un stiprinajuschees uſ wisadeem noseegumu darbeem. Wisadas spehles un feeweeschu wilinoscha apkalposchana tè luhkojuschas dserschanu pazelt wiskaunakâ pakahpeenâ. Leelais stipru dsehreenu pahrdotawu un alus bodischu daudsums ari Jelgawâ rahda sawu spehju. Mehs schai sinâ daudſ ko mahzameeš, kad noraugameeš uſ Rigas pilsehtu. Pa Rigas pilsehtu un winas apkahrtni bija pehdejâ laikâ tik leelâ mehrâ alus bodes eerihkotas un wisas tik labi pastahweja, ka weetejahs augstakahs waldibas eestahdes uſ to sahka greest sewischku wehribu. Tè atrada, ka pa daudſ schihm bodehm slepeni tirgojahs ari ar ziteem, tè neatkauteem dsehreeneem un pee tam ari wehl swehtdeenâs pa deewkalposchanas laiku (ee-ejot pa daschadahm sahnu durwim), ka tè netiklas feeweetes wilinaja un paweda sewischki jaunekkus un ka tè daudſ weetâs ne-ehrtas ruhmes postit postija apmekletaju weselibu. Augschâ minetahs nekahrtibas tapa wehl koti zaur to weizinatas, ka scho alus weikalu telpas bija saweenotas ar daudſ zitahm sahnu istabahm, kuras tapa usdotas par bodes ihpaschneeka dsihwokli, kur warot dsihwot un darit pehz paschu patikschanas. Lai tè nu isgahdatu wairak skaidribas, tad waldiba scho leetu tagad weduſi tik tahlu, ka alus bodes tagad tikai tad dabu sawu tirgoschanahs teesibu, ja tahs atrodahs ehrtâs ruhmês un ja tahs no dsihwojamahm istabahm ir pilnigi schkirtas, ar tikai weenahm weenigahm ee-ejas durwim no eelas, un ja tanîs nenoteek nekahda apkalposchana zaur feeweetehm. Schahda jauna nosazijuma dehl tad nu daudſ, koti daudſ alus boschu turetaji sawu pastahwibu atraduschi par neesspehjamu un sawus alus weikalus slehguschi. Kà ihpaschi pehdejâs deenâs tas peeredsets, tad schahdu Rigâ apstahjuschos weikalu skaits ir tik leels, ka nu ari schai sinâ teescham jazer uſ turpmakeem labeem tikumigeem panahkumeem lauschu sadsihwê. War jau tagad daudſ labus auglus no scha jaunâ eegrosijuma redset. Daschâs taîs weetâs, kur agraki atradahs alus bode, tagad ir eerihkotas waj nu ehdeenu istabas, tehjnizas, waj ari zilti nopeetnaki tirgoschanahs weikali. Daudſ no agrakajahm alus bodehm tikuschas pahrwehrstas ari par strahdneeku lauschu dsihwokleem. — Kà Rigâ, tà deretu ari Jelgawâ rihkotees — un sewischki eewehlams tè buhtu Rigas polizejas waldes solis. Schi walde ruhpigi sawahka sinas par alus bodneeku uſweschanos pehdejôs 3 gadôs; tè tad nahza pee gaismas wisadas nekahrtibas un sadurschanahs ar likumu nosazijumeem, tà ka preeksch kahda laika no wehl atlikuschahm alus bodehm wairak nekâ 100 wehl bija jaslehdſ. Tà nosauktee „nakteswihnuschi", kas Rigâ lihdſ schim zauru nakti bija walâ, lai naktesfuhrmani tur peemestos, tagad wisi tikuschi pahrwehrsti tikai par deenas dsehreenu pahrdotawahm. — Lai wispirms luhkojam isnihzinat launumu pereklus, tad beigsees pamasam ween, jeb wismasaki masinasees, ari paschi launumi! K. Bm.

Ka algas ismaksaschana strahdneekeem ari Jelgawâ nebuhtu wis sestdeenâs, bet peemehram zetortdeenâs isdarama, to scho rindinu raksitajs preeksch kahda laika schejeenes fabrikanteem zaur Wahzu awischm eewehleja. Sestdeenâ naudu sanehmis, strahdneeks mehdſ tuhlit brihwajâ swehtdeenâ „usdsihwot" un ari pirmdeenu lihdſi „swinet", kas koti skahdè tà darba dewejam, kà darba nehmejam. Sestdeen un swehtdeen lauzeneeki nebrauz ar sawahm prezehm uſ tirgu — un uspirzeji preeksch strahdneekeem pee cepirkschanas ir pahrak dahrgi widutaji. — Scho preekschlikumu daschi Jelgawas fabriku ihpaschneeki jau peenehmuschi; wini saweem strahdneekeem algas ismaksâ newis wairs festdeenâs, bet zetortdeenâs. Kà redsams, tad schis jaunais eerihkojums Jelgawâ atrod aisweenu wairak peekriteju tà strahdneeku, kà fabrikantu starpâ; jo ir dsirdams, ka wehl ziti fabrikanti drihsakâ laikâ algas makfaschanu strahdneekeem eegrosischot zetortdeenâs. K. Bm.

Sahdsibas. Peektdeen 10. Oktobri Dobeles eelâ S. namâ, kur weenâ istabâ dsihwojuschi 4 jaunekki, pa to laiku, kamehr tee no rihta pehz pulksten 7 isgahjuschi weikala darischanâs, ar pakaltaisitu atflehgu istaba atflehgta un issagtas drehbes un zitas leetas, tà ka skahdes pawisam esot par 107 rubleem. Lai gan tai namâ dsihwojuschi wairak eemihtneeku, tomehr sagli sahdsibu isdarijuschi ar leelako droschibu, dsihwokla durwis atflehgdami un aisejot atkal aisflehgdami. — 7. Oktobri Bauskas eelâ N. namâ dsihwojoschai eemihtneezei A. J., kamehr ta aisgahjuse pee darba, kahds garnadsis atmuhkejis dsihwokli un no kumodes issadsis 20 rubļus. Apsagtâ domâ, ka sahdsibu isdarijis kahds winas tuws radeneeks, kas pee winas peedsihwojis un pehz naudas isnemschanas pasudis. Dehl pasudushâ usmeklechanas no polizejas puses sperti peenahzigee soli. — Treschdeen 15. Oktobri nowakarês kahds garnadsis eelihdis Walles eelâ P. nama wistu kuhti un pahri kehrzoschu wistu nogalinajis, zitas bija jau sabahsis maisâ un mehginajis aisschmaukt, kad tas no kahda eemihtneeka pamanits un apzeetinats. Par ne-isdewuschos wistu sahdsibu usnemts protokols un garnadsis eesehdinats aiſ restehm. Apzeetinats tas israhdijees par Lihwes-Behrses semneeku K. W., kas jau wairak reises esot tizis peekerts pee sahdsibahm. —.—

Droschs saglis. Isgahjuschahs swehtdeenas wakarâ aiſ Dobeles wahrteem nama ihpaschneeks J. bija isgahjis drukku no sawa dsihwokla un mahjâs bija palikuſees tikai kahda seeweete un daschi puikas, kas lampu aisdedsinajuschi un logam aiskarus aiſlaiduschi, gaidijuschi saimneeku pahrnahkot. Bet kà jaw waktneeki, kas nakti sawu kungu gaida, tee nepalikuschi wis modrigi, bet — aiſsnauduschees. Saglis pa to laiku ismehmis no ahra puses loga ruhti, atkrampejis tad logu un eelihdis dsihwokli, kur usmuhkejis skapi un ta saturu isjauzis juku jukahm, kahdu bleka kastiti ar schahdeem, tahdeem maswehrtigeem papihreem isnemdams. Newaredams ar to ween apmeerinatees, tas dewees pee galdina schuhplahdes un gribejis to uslaust; bet eekams winsch to paspehjis, seeweete usmodusehs un, eeraudsidama swechneeku dsihwokli, bet nesinodama, kà tas eetizis, sahkuse rahtees un folijuse saukt palihgus. Saglis, to redsedams, itin ehrti atkal, kà nahzis, tà gahjis, pa logu ahrâ un nakts tumsibâ pasudis. w

Usbrukumi tagad, tumschajahm naktim eestahjotees, sahk atkal schè un tè ahrpus pilsehta beeschaki notikt. Tà isgahjuschô nedel 14. Oktobri, trim Jelgawas semtureem kopigi no Rigas uſ Jelgawu brauzot, wakarâ ap pulksten 8 8. werstê no Jelgawas, Zenas krogus tuwumâ, usbruka 2 tehwini, mehginadami pakalejam brauzejam kaklu aisschnaugt un to no rateem israut. Par leelu laimi brauzejs wehl eespehjis issaukt: „Glahbeet, glahbeet!" un dabujis no ratu drehga atplehst kahdu koku, ar kuru weenam usbruzejam tik stipri swehlis, ka tas eewehlahs grahwi. Pa tam bija ari preekschejee brauzeji klaht, bet tumsas dehl ne-eespehja usbruzejus satwert. — Tanî paschâ nedelâ peektdeenas wakarâ tahds pat gadijums notizis uſ ta pascha zeka, meschâ 9 werstes no Jelgawas. — Aiſ Dobeles wahrteem ari tai paschâ nedelâ kahdam no Rigas brauzot mehginats usbruk, bet tam laimejees zaur sirgu ahtrumu no usbruzejeem isbehgt. —?—

Kauschanahs. Pirmdeen 13. Oktobri Leelajâ eelâ D. alus bodê starp weenu no Rigas atbraukuschu rekruti un kahdu schejeenes fuhrmani bij iszehlusees kauschanahs, pee kam pehdejais rekruti tik wahrigi eewainojis kaklâ, ka to wajadseja drihsumâ aiswest uſ slimnizu, kur tam wahts tikuse saschuhta. Par notikumu usnemts protokols. — Otrdeen 14. Oktobri ap pulksten 11 wakarâ Leel-Eezawas Buhrinu meschfargs uſ mahjahm brauzot eegahjis schejeenes S. krogâ, kur gribejis ko eebaudit. Bet taî azumirkli starp tur esoscheem saules brahkeem iszehlusees kauschanahs, pee kam ari minetais saimneeks tizis galwâ wairak weetâs wahrigi eewainots, tà ka tas bijis jaceweeto schejeenes slimnizâ. Saules brahti saimneekam bijuschi nepasihstami un tee tumsâ pasuduschi. —.—

Nahwes bailês. Nakti uſ 13. Oktobri gorodowojs B., ar naktswaktneeku pa Upes eelu eedami, isdsirduschi upmalâ, pretim sawu tirgum, druhmu kunksteschanu un tuwu pee-eedami pamanijuschi, ka kahds zilweks guk lihdſ plezeem uhdeni. To no uhdens iswilkdami, tee redsejuschi, ka tas pawisam stihws nosalis un newarejis ne wahrda parunat. Tas eewests kahdâ tuwakâ namâ siltâ istabâ, kur tas pehz stundas laika tik tahlu atspirdsis, ka paspehjis runat un isteizis, ka dsihwojot blakam Rigas schosejai, pee Dalbu basnizas, kahdâs mahjâs par strahdneeku un ka taî deenâ no rihta atnahzis uſ Jelgawu eepirktees. Pa tirgu staigajot tas satizees ar draugeem un tà tee kreetni eeswikojuschi. Tad draugi to atstahjuschi un schis nu gribejis wakarâ eet uſ mahjahm, bet dsehrumâ nomaldijees un eekritis uhdeni, kur, ja nebuhtu glahbeji peesteiguschees, buhtu ari noslihzis. Schis notikums lai der par eewehroschanu stipru dsehreenu bauditajeem! —.—

Dselszela brauzeeni starp Rigu un Jelgawu no 15. Oktobra sahkot eet schahdâ kahrtibâ:

	rihtâ	pehz pusd.	nakti
No Jelgawas ateet	8.31 min.	4.17 min.	12.8 min.
No Rigas ateet	9.55 „	2.15 „	10.50 „

Wisjaunakahs sinas.

Kreewu telegr.-agentura.

Peterburgâ, 19. Oktobri. Schowakar pulksten 7, 35 min. Winu Majestetes Keisars un Keisareene Alekfandra Feodorowna ar Winu Augsteem Behrneem no ahrsemehm pahrbrauza Zarskoje Selo. No stanzijas Winu Majestetes brauza uſ Alekfandra pili.

Samarâ, 19. Oktobri. Kugoschana pa Wolgu nobeigusees.

Karkowâ, 18. Oktobri. Wakar Spassow-Skitâ notika swiniga deewkalposchana. Sche un Pestitaja basnizâ liturgija un pateizibas luhgschana notika leelam lauschu pulkam saplubstot. Uſ to weetu, kur Keisariskais brauzeens nogahja no sleedehm, kur uſzelta basniza, prozesija gahja ar brihnumdaritajas Deewmahtes bildi.

Simlâ, 29. (17.) Oktobri. Generalis Lockhardts schodeen preekschpusdeenâ eekaroja kalnu spraugu pee Sempagas. Eenaidneekam bija koti stipra stahwoklis. Rihtu generalis usbruks Arangai.

Simlâ, 31. (19.) Oktobri. Generalis Lockhardts eekaroja Arangadas aisu beſ eewehrojameeem sandejumeem un tagad ee-eet Tiras apgabalâ.

Kugneeziba.

Sinas par Latweeschu kugeem. Jacob Chatarina, kapt. J. Rosenbergs, 3. Sept. no Rigas iseedams, 25. Sept. nonahzis Bonesâ, kur peenehmis lahdinu atpakal uf Rigu. par 5 mahrz. sterlinu no kihla. Koidula, kapt. Leisbergs, 6. Sept. no Kronschtates isbraukdams, 8. Oktobrî nonahzis Dundejâ. Anna Olga, kapt. Matusals, no Nieuportas iseedams, 3. Oktobrî sasneedsis Blythu. Paul, kapt. Eserkalns, 18. Sept. Leepaju atstahdams, 6. Oktobrî eegahjis Sunderlandê. Alice, kapt. Maibaums, 26. Sept. no Methiles iseedams, 3. Oktobrî nonahzis Colbergâ. No Stornowa wehsta no 7. Oktobra, ka Lucindei suhze naw useeta, kalab peenemts uhdens lihdejs usmeklet wainu. Kursemneeks, kapt. Muzneeks, 26. Sept, Shorehamu atstahdams, 11. Oktobrî sasneedsis Danzigu. Aldebarans, kapt. Schultmans, 8. Okt. isgahjis no Peterburgas uf Perthu. Ansis, kapt. Puhlinsch (Grehwe?) 24. Sept. no Rigas isposdamees, 12. Okt. eegahjis Cherbourgâ. Austrums, kapt. P. Bauers, no 15. Sept. atrodas zelâ no Belises, Britanijas Honduraſâ, ar 400 tonneem krahsas koku lahdinu uf Havri. Mersragzeems, kapt. Dambergs, 23. Sept. Shields atstahdams, 1. Okt. nonahzis Pernawâ. Latwija, kapt. P. Melbards, Londonâ eenem lahdinu uf Rio Schaneiro, Brasilijâ, un Roja, kapt. Meibaums, uf Rigu. Orient, kapt. Grehwe, 7. Okt. atstahjis Plymouthu, uf Stettini dodamees. Jupiter, kapt. Grants, no Cardiffas uf Tucacas, W. Indijâ, eedams, 8. Okt. metis enkuru uf Pewarth Heada reida, pee weegla NO wehja un beesas miglas. Titana, kapt. Andrus, no Tayportas braukdams, 7. Okt. sasneedsis Methili. Fuchs, kapt. Martinsons, 7. Okt. isgahjis no Sunderlandes uf Rigu. Lembit, kapt. Birks, 9. Sept. no Kronschtates isbraukdams, 8. Okt. nonahzis Harwichê. Mars, kapt. Breinkopfs, 17. Aug. no Kronschtates uf Sunderlandi isbraukdams, 1. Okt. sasneedsis Grimstati. Johannes, kapt. ? uf Pernawu? eedams, 7. Okt. metis enkuru uf Elseneres reida. Walgalzeems, kapt. Blahse, 7. Okt. isgahjis no Ramsgates uf Grangemouthu, eenemt lahdinu uf Colbergu. Uf Rigu isgahjuschi: Jupiter, kapt. Kiels, 7. Okt. no Fowey un Japan, kapt. Fritzbergs, 9. Okt. no Ymuidenes. Anna Mathilda, kapt. Kehse, 13. Okt. atstahjis Rio Schaneiro, Brasilijâ, uf Falmouthu dodamees lehmumâ. Austra, kapt. Drehsinsch, 9. Sept. Onegu atstahdams, 11. Okt. nonahzis Shorehamâ. Golgatha, kapt. Jur. Osolinsch, Nykjebingâ eenem lahdinu uf Newhaveni. Columbus, kapt. Dreimans, 6. Sept. Rigu atstahdams, 10. Okt. eegahjis Burntislandê. Livadia, kapt. Ottmans, Plymouthâ eenem lahdinu uf Fowey, no kureenes ees uf Stettini. Fritz Gustav, kapt. Sausinsch, no Drontheimas isbraukdams, 10. Okt. nonahzis Londonâ. Lilly, kapt. Tomsons, 26. Sept. no Rigas uf Bonesu iseedams, 8. Okt. gahjis Elsenerei garam. Neptun, kapt. Buschs, 8. Sept. no Rigas uf Dundee isbraukdams, 1. Okt. eegahjis Flekkeroê, nelahga laika dehl. Alice, kapt. Wahks, 6. Okt. atstahjis Lisabonu, uf Rigu nahkdams. Linda Morgenroden, kapt. Kalninsch, 21. Sept. no Kronschtates isbraukdams, 9. Okt. nonahzis Ipswichâ; pee eewilkschanas ostâ, miglas laikâ, kugis kehris dibinu un palizis uf weetas (remains). Emilie, kapt. Mikelsons, 15. Sept. Gefli atstahdams, 13. Okt. sasneedsis Fowey. John Ann, kapt. Erhards, 11. Okt. isgahjis no Methiles, uf Rigu nahkdams. Mercator, kapt. Kwels, 11. Okt. atstahjis Stolpmindi, uf Rigu dodamees. Peter, kapt. Ansaks, 11. Okt. isgahjis no Peterburgas uf Perthu. Pollux, kapt. Grihwans, 18. Sept. Rochestru atstahdams, 5. Okt. nonahzis Brandehamnâ. Zelotajs, kapt. Jakobsons, 30. Sept. no Fowey uf Stettini iseedams, nelahgu wehju labâ (windbound) 10. Okt. peesehgelejis Dartmouthu; tapat Orient, kapt. Grehwe, kursch 7. Okt. isgahjis no Plymouthas uf Stettini, nelahgu wehju dehl 9. Okt. atgreesees atpakal uf Plymouthu. Silvanus, kapt. Tomels, 10. Okt. posts no Bones uf Rigu. Feodor, kapt. Andersons, 10. Sept. Rigu atstahdams, 10. Okt. sasneedsis Grantonu. Ottomar, kapt. Buschs, 10. Okt. isgahjis no Middlesbro uf Abo. Linda Morgenroden eegahdats 9. Okt. Ipswichas dokâ, kur kugis gul uf mihstas grunts. Sweiks, kapt. Ansons, kursch 25. Sept. isgahjis no Newportas uf Pernambuco, Brasilijâ, kâ no Roches stuhra sino no 11. Okt. peesehgelejis Queenstownu; kapteins flims. Jupiter, kapt. Krautmans, 14. Okt. atstahjis Pugwashu, Amerikâ, uf Swanseju dodamees. Anna Lina, kapt. Reisons, 10. Okt. atstahjis Sunderlandi, uf Rigu nahkdams. David, kapt. Oige, no Kronschtates iseedams, 12. Okt. sasneedsis Dundee. Anna Marie, kapt. Gertners, 12. Okt. atstahjis Newkastli, uf Leepaju eedams. Heinrich Emma, kapt. Salzmans, 30. Aug. Narwu atstahdams, 11. Okt. nonahzis Grangemouthâ. Zelâ no Sorokas uf Highbridgi suhzi dabujuschais kugis Lucinde, kapt. Rusmans, eeksch Stornoway pagaidam islabots un 13. Okt. twaikona Knight Templar pawadibâ dewees zelâ uf lehmuma ostu. Bravo, kapt. Lewerdowitschs, atrasdamees no 16. Aug. zelâ no Arkangelskas uf Glasgowu, 13. Okt. peesehgelejis Movilli; sahkot no 27. Aug. kugis dabuja pastahwigas wehtras, kuras sabojaja sehgeles un nopostija daku no bulwerka un rahjas; 24. Sept. puika Aleksandrs Steel nomiris, no nelahga laika eespaida. Noas, kapt. Legsdinsch, 11. Okt. atstahjis Glasgow doku, gar Birkenhead un Liverpooli uf Lagunu, Amerikâ, dodamees.

Lihds 18. Oktobrim pee Rigas atbrauza 1539 kugi, to starpâ 1255 twaikoni un 284 buru kugi, un no Rigas 1539 kugi aisbrauza. (B. W.)

Tirgus sinas.

Rigâ, 18. Oktobrî. Zenas stingras. Rudsi, wezi Kreewu, 120 mahrz. smagi, maksaja 70—72 kap. pudâ, schagada, ari 120 mahrz. smagi, tàpat 70—72 kap. pudâ, schahweti 72 kap. pudâ. Kweesch, preeksch isweschanas, 130 mahrz. smagi, maksaja 117 kap. pudâ, preeksch weetejahm wajadsibahm, 125—128 mahrz. smagi, maksaja 115—120 kap. pudâ; Kursemes kweeschi — 102—106 kap. pudâ. Meeschi, seschkansch, schahweti, 100 mahrz. smagi, maksaja 70 kap. pudâ, Kreewu jauni, 110 mahrz. smagi, 70 kap. pudâ. Ausas, Kreewu, wideja labuma, maksaja 70 kap. pudâ, schahwetas 65 kap. pudâ. Linsehklas, weenkahrschahs, uf 87½% pamata, 107—108 kap. pudâ, stepju sehklas 118—120 kap. pudâ. Kanepju sehklas, schahwetas, maksaja 120 kap. pudâ.

Leepajâ, 20. Oktobrî. Rudsi, Kreewu, 120 mahrz. smagi, 75 kap. pudâ; Kursemes un Leischu 73½ kap. pudâ. Ausas, skatotees pehz sugahm un labuma, 66—82 kap. pudâ; Kursemes 66—73 kap. pudâ. Linsehklas, par 7 mehreem, 106—115 kap. Griki, 74—75 kap. pudâ. Sirni 63—71 kap. pudâ. Kweeschi 117—119 kap. pudâ. Klijas 53—60 kap. pudâ.

Wehstules un atbildes.

K. R. R—â. Nesspehjam schini leetâ neko darit. — **L. Z. P—ê.** Newaram Juhsu peedahwajumu peenemt. —

Isdewejs un atbildigais redaktors: **Dr. A. Bielenstein.**
Redaktors: **J. Weissmanis.**

Дозволено цензурою. Рига, 20-го Октября 1897 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Sludinajumi.

Dsihwoju tagad **Pasta eelâ № 2** pretim senakai Helmsinga apteekai.
Runas stundas no plkst. 9—11 un no „ 4—5.
Swehtdeenâs no „ 9—10.

Dr. med. Spehlmann.

Latw. Awises
maksâ **no 1. oktobera lihds gada beigam** ar peesuhtischanu pa pastu **tikai 60 kap.**
Jelgawâ ar peesuhtischanu **50** kap.

Apstelleschanas uf
Latw. Awisem
peenem **Rigâ** J. Schablowska grahmatu pahrdotawa, Skahrnu eela № 6.

Skrihwera paligs
un **mahzeklis** war **weetu dabut pee Skrundas skrihwera G. Ueckera.**

Omskas Ewang. lut. pilsehtas draudsê wajadsigs
kesteris-skolotajs,
kas labi prot wahzisku un latwisku. — Alga: dsihwoklis, apgaismoschana, apkurinaschana par brihwu un 400 rubl. naudas. Japeeteizahs pee mahzitaja **Katterfelda** Jelgawâ.

Saimneezibas waditaja,
kas prot ar zentrifugu rihkotees un seerus seet, **wajadsiga no Jurgeem 1898. g.** Peeteiktees luhds Leepajâ Matroschu eelâ № 2 pee
J. Jansohn'a.

Seepju akmeni Wilnas krahsas
lihds ar leetoschanas aprakstu eewehl pa lehtâm zenam
J. Eckerta apteeku pretschu pahrdotawa,
Jelg. Katolu eelâ № 13.

Mahzeklis
war eestaht pee galdneeka meistara **H. Gaikewitz,** Skrihweru eelâ № 10.

Diwi mahzekli
wajadsigi Gemuta (Reinberga) drukatawâ, Jelgawâ, Katolu eelâ № 32.

Mahzeklis
wajadsigs Pasta eelâ № 5, **apseltischanas weikalâ.**

Mahjas
200 puhra weetas (laba seme, labâ weetâ, 3½ wersts no Balagoje stanzijas uf Nikolaja dselszeka) ar masu dsihwojamu namu un wisam saimneezibas ehkam, **teek pahrdotas.** Tuwakas sinas dabonamas zaur **W. Zietemana kgu, Rigâ,** Walna eelâ № 9.

N. A.
Bogdanowa
tabakas fabr. noliktawa
Jelgawâ, Katolu eelâ № 12,
eewehlê wehl lihds schim papira dabiski plahnuma un labuma sinâ, **nepahrspehtas** papirosu hilses, sem nosaukuma:
Царскія безъ клея,
kuras dabonamas ari wairak lauku un pilsehtu bodês, kâ ari pahrtiku beedribu weikalôs.
NB. Zeen. publika teek luhgta uf katras kastites Bogdanowa firmu un glihtu walsts-ehrgli eewehrot, lai no pakaltaisitahm hilsehm sekmigaki issargatos.

Nahwes wehsts.
Tam Wisuwarenajam patika muhsu sirdsmihloto mahti
Annu Katrihnu Kaptein
treschdeen, 15. oktobrî, pulksten 1â pusdeenâ, pehz ihsas gruhtas zeeschanas, pee sewis aisaizinat.
Winas atdsisuschahs meesas tika swehtdeen, 19. oktobrî Jahna kapôs apglabatas.
Dsili apbehdinatee behrni.

Jelgawas Latw. Beedribas teatrî.
Swehtdeen 26. oktobrî 1897 g.
Potiwara nams.
Drama 4 zehlenos, farakstijis Rudolfs Blaumans.
Reschisors: Alekfanders Freimans.
Musika: stihgu orkestris.
Sahkums pulksten 6 wakarâ.
Ee-ejas maksa (eerehkinot labd. nodokli): I. un II. rindâ à **1** rbl. I. weetâ à **70** kap., II. weetâ à **50** kap., III. weetâ à **20** kap.
Pehz teatra:
Balle.
Sahkums pulksten 9 wakarâ — beigas 3 no rihta.
Ee-ejas maksa (eerehkinot labd. nodokli) **30** kap. no personas. — Teatra apmekletajeem **isnemot pehdejo weetu peedalischanas ballê par brihwu.**
Biletes eepreeksch dabonamas **H. Allunana kga** weikalâ un Zisrahdes beenâ sahkot no pulksten 5 pehz pusdeenas pee kases.
Teatra pahrsinis.

Sawu no Augstas waldibas preeksch Rigas un Jelgawas apstiprinatu
I. mahkslas
schnitu sihmeschanas skolu
esmu no tigus platscha uf **Katolu eelu № 48 pahrzehluse.** Sem manas paschas wadibas tiks **schnitu sihmeschana bes usprowes** 8—9 deenu laikâ eerahdita. — **Schnitu greeschana un pamatiga ismahzischanas talju schuhschanâ** wilkfees 4 nedelas. Jaunas meitas, kas wehl schuht neprot, **dabuhs 3 mehneschu laikâ** pamatigu mahzibu schuhschanâ un schnitu greeschanâ. Lihds ar scho daru zeen. publiku usmanigu uf manu nesen dibinatu **skolu preeksch istabas meitam** un preeksch **deenesta meitam** wispahrigi, kas tê pehz ahrsemes paraugu atradihs wisôs darbôs kreetnako mahzibu. Swars tiks likts uf katra darba tihrigu un pateesigi kreetnu ispildischanu. **Mahziba** duhres **4 nedelas** un maksas **6 rbl. Pansija par mehnesi 10 rbl., kortelis ween 2 rbl. Usnemschana katrâ laikâ.**
Preekschneeze **M. A. Brachmann.**

Kaukasijas, Widsemes un Warschawas
tuhbas sahbakus, kurpes un soles
peedahwâ
T. S. Smirnowa mantineeki,
Jelgawâ, Akzises eelâ № 2.

L. M. Arensteina
apteeku pretschu, kimikaliju, parfimerijas un gumijas pretschu weikals
Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 3,
blakam tabakas magasinai,
Pret kodehm: **naftalinu, kamparu, kamforinu, terpentinu, kodu pulweri, kodu papiri, kodu spirtu, India kodu aissargu, Turku piparus** ꝛc. Preeksch masgaschanahs: **masgaschanas sahli, Kreuznachera sahli, Kreuznachera Mutterlaugu, Franzensbades purwu sahli, preeschu atwasu ekstraktu, sehwelaknu, behrsu pumpurus, preeschu pumpurus,** ahrsemes **mineral-uhdeni** swaigâ suhtijumâ u. t. t. **Wisas eklas pehrwes,** sausas un sataisitas, **firnisu, terpentinu, laku** 20 sortês, **sausinaschanas pulweri** un **sausinaschanas schkidrumu** u. t. t. Bes tam peedahwaju sawu leelo lehgeri **seepju, odehru, oh de kolonju, puhderi, sobu birstes, krehmi** u. t. t. Wisadas **gumijas sprizes, termometerus, bandaschas, schlaukas, uhdens mehroschanas riukus, uhdens mehroschanas glahses** un wiss zits, kas pee praktiskas laukſaimneezibas ir derigs.

Pee **J. F. Steffenhagena un dehla** Jelgawâ isnahza un dabonama:
Palihgs
jaunam latwju saldatam
preeksch
karadeenesta eemahzischanàs.
Pehz mahzibu preekschmetu pahrskata, kas jasina katram kahjneeku saldatam (Wisaugstakâ pawehle pa Kara-pahrwaldi no dezembra 11. d. 1880. g. № 335), ar latwisku tulkojumu sastahdijis
Jahnis Busch,
114. Nowotorschku kahjneeku pulka parutschiks.
Treschais pahrlabots isdewums.
Ar Keisara Majestetes bildi un 35 sihmejumeem tekstâ.
Maksâ **50** kap.
Rigâ dabonama sekoschâs grahmatu pahrdotawâs: **J. Schablowsky,** Skahrnu eelâ № 6, **J. E. E. Kapteina,** Leelâ Kehninu eelâ № 10, **P. Behrsina,** Suworowa eelâ, **L. Hoerschelmana,** Wehweru eelâ № 6, **Brigadera,** Berga Basarâ, **K. J. Sichmana,** Wehweru un Kalku eelu stuhri, **Joncka un Poliewsky,** Leelajâ Smilsschu eelâ № 4, **W. Altberga,** Jelgawas Ahrrigâ, Akmenu eelâ № 11.

Wisâs labakâs grahmatu pahrdotawâs dabonama schahda loti teizama grahmata:
Mahju skolotajs,
jeb:
Palihgs wezakeem pee kristigas behrnu audsinaschanas.
Latweeschu behrnu wezakeem farakstits un dahwinats no
O. Platscha.
Maksâ **50** kap.
Anglu walodas mahziba
Paschmahzischanai
weegli **saprotami un praktiski sastahdita**
lihds ar
Wahrdnizu latweeschu un anglu walodâs
no
J. Sieberg'a.
Glihtâ, stiprâ wahkâ eeseeta maksâ 1 rubl.
J. F. Steffenhagens un dehls, Jelgawâ.
Dabonama ari **Amerikâ** pee isdeweja **J. Sieberga,** 24 Washington St., Cambridgeport, Mass. par **70** zenti, par pastu peesuhtot **75** zenti.
un **Rigâ** sekoschâs grahmatu pahrdotawâs: **J. Kapteina,** Leelajâ Kehninu eelâ № 10. **J. Schablowsky,** Skahrnu eelâ № 6.

Dsihwoklis
ar **krahsni preeksch maises zepschanas,** kâ ari **sirgu stallis** preeksch trim sirgeem un **wahgusis** tuhlin **isihrejami** Leelajâ eelâ № 10.

Wisadi
kurpneeku darbi
teek uf apstellejumu pa mehrenàm zenam pagatawoti Schagarê, Bruschinskas eelâ № 21, pee **L. Herling.**

Pagodinajos zeen. Jelgawas publikai paſinot, ka esmu nopirzis senako **Koslowska pirti** uf dambja un pehz tam, kad wisu pamatigi pahrbuhwejis un islabojis, waru winu zeen. publikas wajadsibam uf labako eewehlet. Atklahta tika 3. oktobrî. Zeru, ka manas puhles un naudas isdoschanas tiks atsihtas un zeen. publika manu pirti apmeklês jo leelâ mehrâ.
Augstzeenibâ **Roberts J. Reck.**

Jelgawas pilsehtas waldes usdewumâ pahrdos apakschâ parakstijees **24. oktobrî,** plkst. 9ôs no rihta, pilsehtas meschâ, Birkenfelda muischinas tuwumâ, **150 asis alkschnu un zitu koku**
schagarus.
Pilsehtas domneeks **Kupffer.**

Kapu peemineklus
no **marmora** un **granita** ij **labaka materiala.**
Leelu krahjumu
wisadu **tschuguna kapu krustu** turu weenmehr uf lehgera.
Wislehtakàs zenas.
Akmenu poleereschana ar twaika spehku uf galwoschanu.
M. Brauers,
pee Annas wahrteem, blakus literatu laweem. (Aleksandra prospekts № 4).

„Taboras" eestahde pee Jelgawas **pahrdod** labu sugu
siwenus
7—8 nedeku wezus.

Muhsu apgahdibâ isnahza:
Wisjaukakàs
pasaziņas
ar **daudz bildem** puschkotas, fazeretas no **H. C. Andersena,** tulkotas no **Fr. Mekona.**
Zena **60** kap.
J. F. Steffenhagen un dehls,
Jelgawâ.

Wisâs grahmatu bodês dabujamas:
Zela maise
no swehta Deewa wahrda
kristigeem saldateem
apgahdata un pasneegta no „Latweeschu draugu beedribas".
Saturs:
I. Lekzioni un ewangeliumi. II. Ismekletas Dahwida dseesmas. III. Garigas dseesmas. IV. Luhgschanas. V. Tas swehtais wakarehdeens. VI. Karawihra Swehrastiba.
Maksâ 30 kap.

J. Palewitscha
Dseedaschanas mahziba
tautas skolàm.
Otrs pahrlabots un papildinats isdewums.
Zena **40** kap.
J. F. Steffenhagena un dehla apgahdibâ, Jelgawâ.

Lai **skolotaju kungus** ar grahmatas saturu dabutum eepasihstinat, mehs wineem uf wehleschanos peesuhtam **weenu brihwekſemplaru.**

Дозволено цензурою. Рига, 20 октября 1897.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

(Tè klaht 2 peelikumi.)